

საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი

საქართველო

სასურსათო უზრუნველყოფის მდგომარეობა

ტენდენციები ციფრებში

სტატისტიკური ბიულეტენი
გამოშვება №2
აპრილი, 2001 წ.

წინამდებარე ბიულეტენი მომზადებულ იქნა საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ ევროკომისიის სასურსათო უზრუნველყოფის პროგრამის ტექნიკური და ფინანსური დახმარებით. წარმოდგენილი მასალა, გამოყენებული განსაზღვრებები, მონაცემთა ინტერპრეტაცია და დასკვნები არ გულისხმობს, რომ ისინი გამოხატავენ ევროკომისიის პოზიციას.

შინაარსი

წინასიტყვაობა.....	5
პირობითი აღნიშვნები.....	6
ცნებები და განმარტებები	7
ცხრილი 1. ზოგიერთი მაკროეკონომიკური მაჩვენებელი (1996-2000)	9
ცხრილი 2. სურსათის საშუალო ფასები საქართველოში (1999-2000)	10
ცხრილი 3. მედიანური ხარჯები (1999-2000).....	11
ა. მედიანური თვიური სამომხმარებლო ხარჯები გეოგრაფიული მდებარეობისა და კვინტილური ჯგუფების მიხედვით	11
ბ. მედიანური თვიური სასურსათო ხარჯები გეოგრაფიული მდებარეობისა და კვინტილური ჯგუფების მიხედვით.....	12
ცხრილი 4. სასურსათო ხარჯების საშუალო ხვედრითი წილი მთლიან სამომხმარებლო ხარჯებში (1999-2000).....	13
ცხრილი 5. სიღარიბის ოფიციალურ და გადასინჯულ ზღვრებზე დაბალი სამომხმარებლო ხარჯების მქონე შინამეურნეობები (1999-2000).....	14
ა. სიღარიბის ოფიციალურ და გადასინჯულ ზღვრებზე დაბალი სამომხმარებლო ხარჯების მქონე შინამეურნეობათა ხვედრითი წილი სხვადასხვა კატეგორიებში	14
ბ. სიღარიბის ოფიციალურ და გადასინჯულ ზღვრებზე დაბალი სამომხმარებლო ხარჯების მქონე შინამეურნეობათა განაწილება სხვადასხვა კატეგორიების მიხედვით.....	15
ცხრილი 6. კალორიების მედიანური მოხმარება და შერჩეულ ზღვრებზე დაბალი კალორიების მოხმარების მქონე მოსახლეობის ხვედრითი წილი 2000 წელს.....	16
ცხრილი 7. დიეტის შემადგენლობა (1999-2000).....	18
ა. მოსახლეობის საშუალო დიეტის შემადგენლობა (კალორიების მთლიანი მოხმარების %).....	18
ბ. პირველი კვინტილური ჯგუფის საშუალო დიეტის შემადგენლობა (კალორიების მთლიანი მოხმარების %)	18
გ. მოსახლეობის საშუალო დიეტის შემადგენლობა (სასურსათო დანახარჯების %).....	19
დ. პირველი კვინტილური ჯგუფის საშუალო დიეტის შემადგენლობა (სასურსათო დანახარჯების %)	19
ცხრილი 8. სოფლის მეურნეობიდან მიღებული შემოსავალი (1999-2000).....	20

ა. სოფლად შინამეურნეობათა განაწილება საერთო შემოსავლებში სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ხვედრითი წილის მიხედვით.....	20
ბ. ქალაქად შინამეურნეობათა განაწილება საერთო შემოსავლებში სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ხვედრითი წილის მიხედვით.....	20
ცხრილი 9. ატმოსფერული ნალექების რაოდენობა აღმოსავლეთ საქართველოში 2000 წელს.....	21
ცხრილი 10. მემცენარეობის პროდუქციის წარმოება	22
ა. მარცვლეული სულ.....	22
ბ. ხორბალი.....	22
გ. სიმინდი.....	23
დ. კარტოფილი	23
ე. ლობიო.....	24
ვ. ბოსტნეული	24
ზ. მზესუმზირა.....	24
ცხრილი 11. სასურსათო ბალანსი: ხორბლისა და სიმინდის რესურსები და გამოყენება 2000 წელს.....	25
ცხრილი 12. მეცხოველეობის პროდუქციის წარმოება.....	26
ა. ხორცის წარმოება.....	26
ბ. რძის წარმოება	26
გ. პირუტყვის სულადობა	27
დ. კვერცხის წარმოება.....	27
ცხრილი 13. ჰუმანიტარული სასურსათო დახმარება.....	28
ა. განაწილება რეგიონების მიხედვით	28
ბ. განაწილება დახმარების მიმღები ჯგუფების მიხედვით	28
სპეციალური საკითხი.....	29
1. სასურსათო უზრუნველყოფის კვლევა საქართველოში გვალვით დაზარალებული რეგიონების 5 წლამდე ასაკის ბავშვიან შინამეურნეობებში.....	29
2. გვალვის შედეგების სალიკვიდაციოდ საქართველოსადმი გაწეული საერთაშორისო დახმარება.....	32

წინასიტყვაობა

წინამდებარე ბიულეტენი წარმოადგენს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტთან არსებული სასურსათო უსაფრთხოების ობსერვატორიის (სუო) მეორე კვარტალურ პუბლიკაციას. მასში, გასული ორი წლის კვარტალურ მონაცემებზე დაყრდნობით, გაკეთებულია ცდა წარმოჩენილ იქნეს საქართველოს მოსახლეობის სასურსათო უზრუნველყოფის მდგომარეობაში ჩამოყალიბებული ტენდენციები.

ბიულეტენში გაგრძელებას პოულობს 2000 წლის გვალვის შედეგად ქვეყნისადმი მიყენებული ზარალისა და გვალვის შედეგების სალიკვიდაციოდ მიმართული საერთაშორისო თანამეგობრობის მიერ გაწეული დახმარების თემატიკა. მასში ნაწილობრივ არის გათვალისწინებული ბიულეტენის პირველი გამოშვების მიმართ გამოთქმული შენიშვნები და წინადადებები. დაზუსტებულია წარმოდგენილი მონაცემების დიაპაზონი და ფორმატი, რათა ისინი უფრო სასარგებლო და გამოსაყენებლად მოსახერხებელი გახდეს მომხმარებლებისთვის. შესაბამისი მონაცემების არარსებობის, რიგ შემთხვევაში არასაიმედოობის, ან ექსპერტული შეფასების ხელმიუწვდომლობის გამო წინადადებების ნაწილი მოცემულ ეტაპზე არ არის გათვალისწინებული.

სამუშაო ჯგუფი აგრძელებს მუშაობას ბიულეტენის თემატიკისა და ფორმატის დახვეწის მიმართულებით, რაც ვიმედოვნებთ ხელს შეუწყობს ინფორმაციის მომხმარებელთა მიერ ღონისძიებათა დაგეგმვისა და გადაწყვეტილებათა მიღების პროცესებს, გამოვლენილი პრობლემების გადასაჭრელად ძალისხმევის უფრო ეფექტურად წარმართვას, რათა მასში ასახული ინფორმაცია უფრო მეტად მიესადაგებოდეს რეალობას.

შემდგომი კომენტარები ბიულეტენის შინაარსისა და ფორმატის მიმართ კვლავაც მადლიერებით იქნება აღქმული სამუშაო ჯგუფის მიერ. საქმიანი შენიშვნები და წინადადებები შეგიძლიათ მიაწოდოთ სუო-ს კოორდინატორს ქნ ელენე ჩიქოვანს მისამართზე:

საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი
კ. გამსახურდიას გამზირი 4, თბილისი 380015, საქართველო.
ტელ: (995 32) 33 59 83; ფაქსი: (995 32) 33 22 97
ელ-ფოსტა: Elene.CH@global-erty.net

სასარგებლო შენიშვნებისა და წინადადებებისათვის სამუშაო ჯგუფი მადლობას უხდის ევროკომისიის სასურსათო უსაფრთხოების პროგრამის, საქართველოში ევროკომისიის დელეგაციის, გაეროს ჰუმანიტარული დახმარების კოორდინაციის ოფისის, გაეროს მსოფლიო სასურსათო პროგრამის, გაეროს სურსათის და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის წარმომადგენლებს. განსაკუთრებული მადლობით გვინდა მოვიხსენიოთ საერთაშორისო ფონდის "Save the Children" თანამშრომლები ბ-ნები ლარი დერშემი და უილიამ ბეიტსონი მოწოდებული მასალისათვის, რომელიც დაგვეხმარა უკეთ წარმოგვეჩინა ქვეყნის მოსახლეობის სასურსათო უსაფრთხოების მდგომარეობაში ჩამოყალიბებული ტენდენციები.

ვიმედოვნებთ, რომ სასურსათო უსაფრთხოების ობსერვატორიის მიერ ინიცირებული ძალისხმევა ხელს შეუწყობს საქართველოს მოსახლეობის სასურსათო უზრუნველყოფის მდგომარეობის შემდგომ გაუმჯობესებას.

სასურსათო უსაფრთხოების
ობსერვატორიის კოორდინატორი.

პირობითი აღნიშვნები

არ	ავტონომიური რესპუბლიკა
იგპ	იძულებით გადაადგილებული პირები
კმ	კვარტალი
სსდ	საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი
სუო	სასურსათო უსაფრთხოების ობსერვატორია
სფი	სამომხმარებლო ფასების ინდექსი
შსო	შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია
ACDI/VOCA	სასოფლო-სამეურნეო თანამშრომლობის განვითარების საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაცია
ACTS	ჰუმანიტარული ორგანიზაცია A Call to Serve
CARE	საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაცია
ECHO	ევროკომისიის ჰუმანიტარული ორგანიზაცია
FAO	გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია
IFRC	წითელი ჯვრის და წითელი ნახევარმთვარის საერთაშორისო ფედერაცია
IOCC	მართლმადიდებელ ქრისტიანთა საერთაშორისო ჰუმანიტარული ორგანიზაცია
OCHA	გაეროს ჰუმანიტარული დახმარების კოორდინაციის ოფისი
SCF	ფონდი “გადავარჩინოთ ბავშვები”
UMCOR	გაერთიანებული მეთოდისტური კომიტეტის ჰუმანიტარული მისია
USAID	აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტო
USDA	აშშ-ს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
WFP	გაეროს მსოფლიო სასურსათო პროგრამა
WVI	საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაცია World Vision International

ცნებები და განმარტებები

ადმოსავლეთი: ადმოსავლეთ საქართველოს მხარეებია: კახეთი, ქვემო ქართლი, სამცხე-ჯავახეთი, მცხეთა-მთიანეთი, შიდა ქართლი, თბილისი. არსებული პოლიტიკური ვითარების გამო შიდა ქართლისა და ადმოსავლეთ საქართველოს აგრეგირებული მონაცემები არ შეიცავს ინფორმაციას ჯავის რაიონიდან, აგრეთვე ყოფილი ცხინვალისა და ზნაურის რაიონებიდან. მე-3ა, მე-3ბ, მე-4, მე-5ა, მე-5 და მე-6 ცხრილებში მონაცემების საიმედოობის გაზრდის მიზნით მცხეთა-მთიანეთის მხარე შიდა ქართლის მხარესთან იქნა გაერთიანებული.

გაფართოებული შინამეურნეობა: რთული ოჯახი, რომელიც, გარდა ოჯახის უფროსის, მისი მეუღლისა და შვილებისა, შედგება სხვა პირებისაგანაც (სხვა წევრები, ნათესავები ან სხვა).

დასავლეთი: დასავლეთ საქართველოს მხარეებია: აჭარის არ, აფხაზეთის არ, გურია, სამეგრელო და ზემო სვანეთი, იმერეთი, რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი. არსებული პოლიტიკური ვითარების გამო აფხაზეთის მონაცემები არ არის ხელმისაწვდომი და ამდენად არ არის ჩართული დასავლეთ საქართველოს აგრეგირებულ მონაცემებში. ტექსტის შემოკლების მიზნით ზოგიერთ ცხრილში რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი მოხსენიებულია, როგორც რაჭა-ლეჩხუმი. მე-3ა, მე-3ბ, მე-4, მე-5ა, მე-5 და მე-6 ცხრილებში მონაცემების საიმედოობის გაზრდის მიზნით იმერეთის მხარე რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარესთან იქნა გაერთიანებული.

დაქირავებით მომუშავე: პირი, რომელიც საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში ასრულებდა განსაზღვრულ სამუშაოს ხელფასის ან სხვა სახის ანაზღაურების (ფულით ან ნატურით) მიღების მიზნით. ამავე კატეგორიას მიეკუთვნება პირი, რომელსაც აქვს სამუშაო ადგილი, მაგრამ დროებით არ მუშაობს შვებულების, ავადმყოფობის, სამუშაოდან დროებით დათხოვნის ან მსგავსი მიზეზების გამო.

ექვივალენტური მოზრდილი: თითოეულ შინამეურნეობას შეესაბამება ექვივალენტურ მოზრდილთა გარკვეული რაოდენობა კალორიების შეკლის გამოყენებით, რომელშიც გათვალისწინებულია შინამეურნეობის თითოეული წევრის ასაკი, სქესი და ფიზიკური აქტივობა.

თვითდასაქმებული – საანგარიშო პერიოდში საკუთარ საწარმოში ან საკუთარ მეურნეობაში მოგების ან ოჯახური შემოსავლის (ფულით ან ნატურით) მიღების მიზნით მომუშავე პირი. ამავე კატეგორიას მიეკუთვნებიან საკუთარ შინამეურნეობაში უსასყიდლოდ მომუშავე (შინდასაქმებული დიასახლისების გარდა) და ახლობლისთვის უსასყიდლოდ დამხმარე პირებიც.

კალორიების მოხმარება (ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე): კალორიების მოხმარება სასურსათო უზრუნველყოფის უკეთეს ინდიკატორს წარმოადგენს, ვიდრე სასურსათო ხარჯები, ვინაიდან იგი საშუალებას იძლევა უშუალოდ შედარდეს რეალური მოხმარება და კალორიებში გამოხატული ობიექტური მოთხოვნილებები. მაჩვენებელი ანგარიშება შინამეურნეობების მიერ მოხმარებული სურსათის კალორიებში გადაყვანის მეშვეობით. თითოეული შინამეურნეობის მიერ მოხმარებული კალორიების რაოდენობა იყოფა შინამეურნეობაში ექვივალენტურ მოზრდილთა რაოდენობაზე. შერჩეულ ზღვრებზე ნაკლები კალორიების მოხმარების მქონე მოსახლეობის წილი წარმოადგენილია შინამეურნეობებში წევრების რაოდენობის მიხედვით (და არა შინამეურნეობათა ან ექვივალენტურ მოზრდილთა რაოდენობის მიხედვით), რათა სრულად იყოს წარმოდგენილი დიდ, მრავალშვილიან შინამეურნეობებში მცხოვრები მოსახლეობა.

კვინტილური ჯგუფები – რაიმე ნიშნის (შემოსავლების, ხარჯების, და ა. შ.) მიხედვით დალაგებული ერთობლიობის დაყოფა 20 პროცენტთან მონაკვეთებად. წინამდებარე ბოულეტენში შინამეურნეობების დალაგება ხდება მათი სამომხმარებლო ხარჯების ზრდის მიხედვით. პირველი კვინტილური ჯგუფი უღარიბესია, მეხუთე კვინტილური ჯგუფი კი უმდიდრესი.

მედიანური ხარჯები: ხარჯების სიდიდე, რომლის მიხედვითაც მოსახლეობის დაყოფა ხდება ორ ტოლ ნაწილად. მოსახლეობის ერთი ნახევარი ხარჯავს აღნიშნულ სიდიდეზე ნაკლებს, მეორე ნახევარი კი მეტს.

პენსიონერი – 60 წელზე უფროსი ასაკის ქალი ან 65 წელზე უფროსი ასაკის მამაკაცი, რომელსაც დანიშნული აქვს პენსია

სამომხმარებლო ხარჯები: აღიარებულია, როგორც შინამეურნეობათა ცხოვრების დონის უკეთესი ინდიკატორი ვიდრე შემოსავლები (რომელთა შესახებ ინფორმაცია ხშირად უკიდურესად არასაიმედოა) ან მთლიანი ხარჯები (რომლებიც მოიცავს საინვესტიციო ხარჯებსაც), ვინაიდან ამ უკანასკნელთა მიხედვით უფრო რთულია შინამეურნეობის ცხოვრების დონის შეფასება. სამომხმარებლო ხარჯები მოიცავენ ყველა იმ ხარჯებს, რომლებიც საბოლოო მოხმარებისთვის არიან განკუთვნილნი და გამორიცხავენ საინვესტიციო ხარჯებს (მაგალითად, ხარჯებს საშუალო იარაღის ან რესურსების შეძენაზე, როგორიცაა სასუქი, თესლი, სარწყავი წყალი სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში). სამომხმარებლო ხარჯები, გარდა ფულადი ხარჯებისა, მოიცავს შინამეურნეობის მიერ წარმოებული პროდუქტების თვითმოხმარებასა და მოხმარებას მარაგებიდან.

სიღარიბის გადასინჯული ზღვარი: საქართველოს 1997 წლის 17 აპრილის კანონით “საარსებო მინიმუმის გაანგარიშების წესის შესახებ” აუცილებლობის შემთხვევაში გათვალისწინებულია მინიმალური სასურსათო კალათის სტრუქტურისა და სტანდარტების გადასინჯვა. ასეთ გადასინჯვას ადგილი ჰქონდა 2000 წლის პირველ ნახევარში. 2000 წლის ოქტომბრიდან საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი სიღარიბის ორ ზღვარს აქვეყნებს: ოფიციალურს და გადასინჯულს. სიღარიბის ოფიციალური ზღვარი დაფუძნებულია მოსახლეობის საშუალო ფენების მიერ სურსათის მოხმარების 1991-1992 წლებში არსებულ სტრუქტურაზე და ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე დღეში 2500 კილოკალორიის მოხმარების მინიმალურ დონეზე. სიღარიბის გადასინჯული ზღვარი დაფუძნებულია მოსახლეობის საშუალო ფენების მიერ სურსათის მოხმარების 1998-1999 წლებში არსებულ სტრუქტურაზე (რომელიც მნიშვნელოვნად განსხვავდება 1991-1992 წლების მდგომარეობისაგან და ახლოსაა მე-7ც ცხრილში მოყვანილ სტრუქტურასთან) და ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე დღეში 2200 კილოკალორიის მოხმარების მინიმალურ დონეზე. სიღარიბის გადასინჯული ზღვრის გაანგარიშებისას სასურსათო და არასასურსათო ხარჯების შეფარდება 65:35-ს შეადგენს. სიღარიბის გადასინჯული ზღვარი ოფიციალურად ჯერ არ არის დამტკიცებული.*

სიღარიბის ოფიციალური ზღვარი – ზღვარი, რომელზე დაბალი შემოსავლის ან, როგორც ეს საქართველოს შემთხვევაშია, სამომხმარებლო ხარჯების მქონე შინამეურნეობა ან პირი ითვლება ღარიბად. იგი ემყარება ოფიციალური მინიმალური სასურსათო კალათის ღირებულებას (რომლის განახლებაც ხდება პერიოდულად მიმდინარე ფასების მიხედვით). სამომხმარებლო კალათის ღირებულების გასაანგარიშებლად სასურსათო კალათის ღირებულებას ემატება არასასურსათო ხარჯების წილი, რომელიც აიღება ფაქტობრივი მოხმარების მიხედვით. ამჟამად სასურსათო და არასასურსათო ხარჯების შეფარდება 70:30-ს შეადგენს.

სიფეფი: დასახლებული ადგილი, რომელშიც მოსახლეობის უმრავლესობა სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობით არის დაკავებული

უმუშევარი – 16 ან მეტი წლის პირი, რომელიც არ მუშაობდა (ერთი საათითაც კი) გამოკითხვის მომენტის წინა შვიდი დღის განმავლობაში, მზად იყო მუშაობისთვის და ეძებდა საშუალოს ბოლო ოთხი კვირის განმავლობაში. ასეთია უმუშევრის განმარტება შსო-ს მკაცრი კრიტერიუმის მიხედვით. შსო-ს შერბილებული კრიტერიუმის მიხედვით უმუშევრად ჩაითვლება პირი, რომელიც არ მუშაობდა ერთი საათითაც კი გამოკითხვის წინა შვიდი დღის განმავლობაში, მზად იყო მუშაობისთვის მაგრამ აღარ ეძებდა საშუალოს, რადგან არ ჰქონდა მისი პოვნის იმედი.

ქალაქი: დასახლებული ადგილი, რომელშიც მოსახლეობის უმრავლესობა არა სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობით არის დაკავებული.

* შემდეგ გამოშვებაში საქართველოში სიღარიბის ზღვრების განსაზღვრის ასპექტები უფრო დაწვრილებით იქნება განხილული.

ცხრილი 1: ზოგიერთი მაკროეკონომიკური მაჩვენებელი

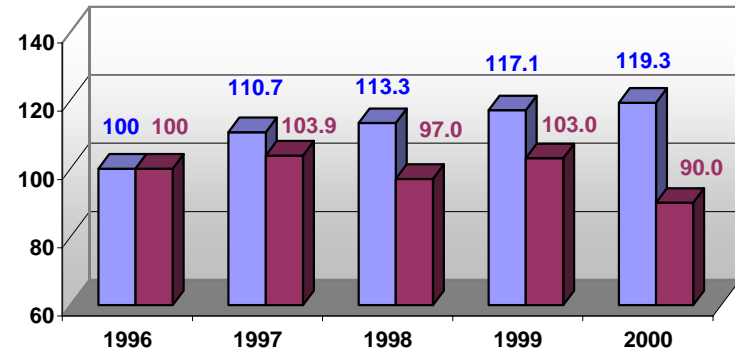
	1996	1997	1998	1999	2000
ა. მშპ (წყარო: სსდ, ეროვნული ანგარიშებისა და მაკროეკონომიკური ანალიზის სამმართველო)					
სულ: (მლნ ლარი), მუდმივ ფასებში (1996)	3793.2	4199.1	4299.5	4441.5	4 526.3
მათ შორის: სოფლის მეურნეობა, მეტყევეობა და თევზჭერა	1278.4	1327.7	1240.1	1317.2	1 150.6
ზრდა (ინდექსი, წინა წელი = 100)	110	111	102	103	102
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე (ლარი)	825	912	934	964	981
გაცვლითი კურსი (ლარი/აშშ დოლარი)	1.26	1.3	1.39	2.02	1.98
ბ. სოციალური ხარჯები (წყარო: ფინანსთა სამინისტრო) (კონსოლიდირებული ბიუჯეტის ხარჯების %) მათ შორის:					
ა) განათლება	8.6	11.6	12.9	10.4	11.2
ბ) ჯანმრთელობა	3.7	4.0	4.2	2.7	3.3
გ) კულტურა და სპორტი	5.8	5.4	5.0	4.0	4.0
დ) ტრანსფერტები მოსახლეობის დაუცველ ფენებზე:	19.2	22.0	24.5	21.7	21.8
პენსიები	14.1	12.9	14.6	14.1	14.3
იგპ დახმარებები	4.8	5.3	6.0	4.4	3.6
სხვა ტრანსფერტები (ოჯახებისადმი დახმარება, სოციალური დაცვა და სოციალური დაზღვევა)	0.3	3.8	3.9	3.2	3.9
გ. დასაქმება (წყარო: სსდ, შრომის სტატისტიკის სამმართველო და მინამეურნეობათა კვლევა)					
უმუშევრობის დონე *	-	8.0	12.3	12.7	10.3
უმუშევრობის დონე **	-	11.9	14.3	16.8	15.2
საშუალო ხელფასი (ლარი თვეში)	29	43	55	68	74.5***
მინიმალური ხელფასი (ლარი თვეში)	9	15	18	20	20
მინიმალური პენსია (ლარი თვეში)	9	12	14	14	14
დ. ფასები (წყარო: სსდ, ფასების სტატისტიკის სამმართველო)					
სფი (1996 = 100)	100	107	112	132	137
სურსათის ფასების ინდექსი (სურსათი, სასმელები და თამბაქო)	100	105	109	129	131

* შსო-ს მკაცრი კრიტერიუმით

** შსო-ს შერბილებული კრიტერიუმით

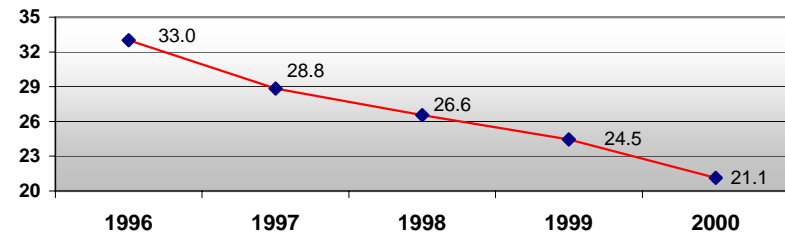
*** 2000 წლის მეორე კვარტლის მონაცემები

მშპ და სოფლის მეურნეობაში, მეტყევეობასა და თევზჭერაში შექმნილი მთლიანი დამატებითი ღირებულება (ზრდის ინდექსები, 1996=100)

■ მშპ ■ სოფლის მეურნეობა, მეტყევეობა და თევზჭერა

სოფლის მეურნეობის, მეტყევეობის და თევზჭერის წილი მშპ-ში (მიმდინარე ფასებში, %)

2000 წელს საქართველოში მცირე (2 პროცენტის) ზრდა აღინიშნა. გვაღვივებს გამო სოფლის მეურნეობის წილი მშპ-ში უფრო მკვეთრად შემცირდა (1999 წლის 25 %-დან 2000 წლის 21 %-მდე) ვიდრე წინა ორ წელიწადში. სოფლის მეურნეობაში ასეთი ჩავარდნა ეკონომიკური ზრდის ტემპების შემცირების ერთ-ერთ ძირითად მიზეზს წარმოადგენს. მეორეს მხრივ, თავისთავად მეტად მცირე სოციალური დახმარების მოცულობა აშკარად არასაკმარისია ფასების ზრდის კომპენსირებისათვის.

ცხრილი 2: სურსათის საშუალო ფასები საქართველოში (ლარი/კგX100)

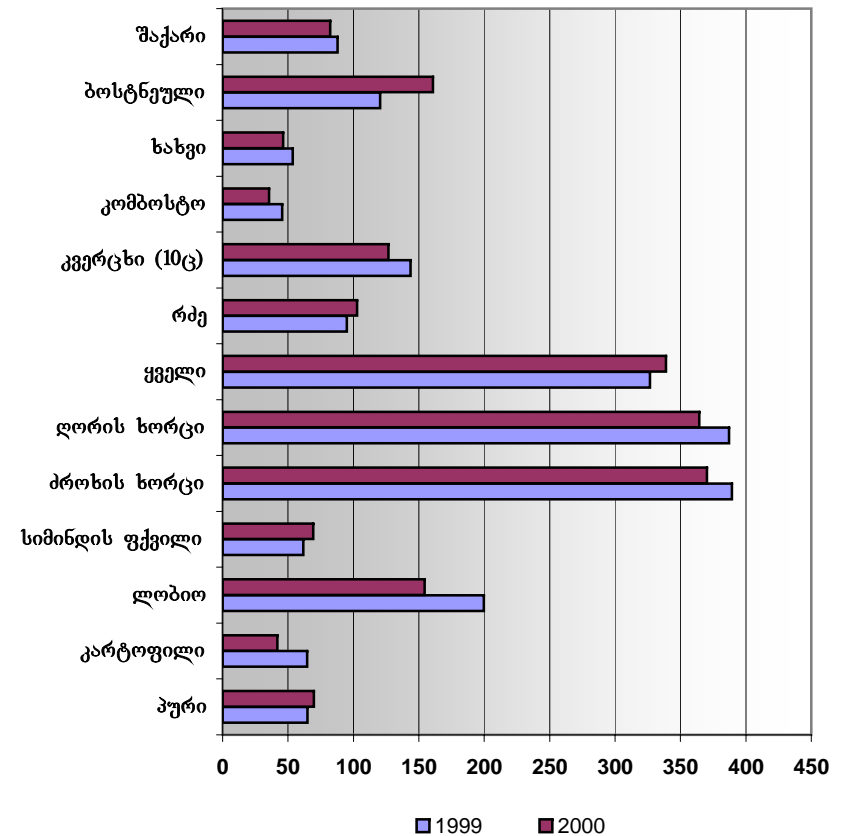
წყარო: სსდ, ფასების სტატისტიკის სამმართველო

	1999					2000				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	1999	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
პური	62	64	67	67	65	69	70	70	70	70
კარტოფილი	75	67	71	45	65	45	42	36	44	42
ლობიო	206	237	222	134	200	147	148	148	174	154
სიმინდის ფქვილი	57	59	58	72	62	72	66	68	71	69
ძროხის ხორცი	382	409	396	371	389	367	382	370	361	370
ღორის ხორცი	390	397	394	368	387	366	362	362	368	364
ყველი	336	287	311	372	327	351	330	314	360	339
რძე	101	93	89	96	95	96	103	114	97	103
კვერცხი (10ც)	152	138	138	148	144	147	133	137	90	127
კომბოსტო	37	66	52	27	45	34	33	42	33	36
ხახვი	58	58	58	39	54	42	49	49	45	46
ბოსტნეული	113	117	115	137	120	213	153	137	140	161
შაქარი	95	89	92	75	88	75	75	86	94	82

2000 წელს 1999 წელთან შედარებით საშუალო ფასები გაიზარდა ისეთ ძირითად საკვებ პროდუქტებზე, როგორიცაა პური (7.4 პროცენტით), სიმინდის ფქვილი (12.1 პროცენტით), ყველი (3.8 პროცენტით) და რძე (8.3 პროცენტით).

ქვეყნის მასშტაბით საშუალო ფასები გაანგარიშებულია, როგორც 5 ქალაქის - თბილისის, ქუთაისის, ბათუმის, გორის და თელავის ფასების შეწონილი საშუალო. წონები ქალაქების მოსახლეობის პროპორციულია.

სურსათის საშუალო ფასები საქართველოში 1999-2000 წლებში

ცხრილი 3: მედიანური ხარჯები

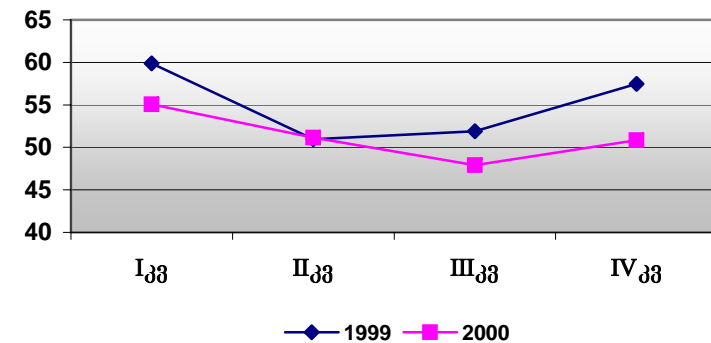
(ლარი/თვეში/სულზე, 1998 წლის ფასებში)

წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა

ა. მედიანური თვიური სამომხმარებლო ხარჯები გეოგრაფიული მდებარეობისა და კვინტილური ჯგუფების მიხედვით

	1999					2000				
	Iკვ	IIკვ	IIIკვ	IVკვ	1999	Iკვ	IIკვ	IIIკვ	IVკვ	2000
რეგიონი										
აჭარის არ	60	48	54	62	56	55	51	44	43	48
გურია	70	49	41	54	54	60	44	43	49	49
იმერეთი და რაჭა-ლეჩხუმი	52	44	52	47	49	53	51	52	54	53
კახეთი	68	52	46	60	57	56	50	39	47	48
ქვემო ქართლი	77	60	64	77	69	58	59	50	64	58
მცხეთა მთიანეთი და შიდა ქართლი	67	59	58	66	63	60	55	52	42	52
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	72	50	65	66	63	66	67	62	59	64
სამცხე-ჯავახეთი	58	48	43	50	50	34	33	32	49	37
თბილისი	50	47	48	55	50	51	48	47	53	50
საქართველო	60	51	52	57	55	55	51	48	51	51
აღმოსავლეთი/დასავლეთი										
აღმოსავლეთი	60	53	51	60	56	53	50	46	51	50
დასავლეთი	60	48	54	54	54	57	53	51	50	53
საქართველო	60	51	52	57	55	55	51	48	51	51
ქალაქად/სოფლად										
ქალაქად	50	43	46	51	48	49	46	45	49	47
სოფლად	76	61	62	67	66	62	58	52	54	56
საქართველო	60	51	52	57	55	55	51	48	51	51
კვინტილური ჯგუფები										
I კვინტილი	23	20	21	22	21	20	19	19	22	20
II კვინტილი	40	33	35	39	37	37	34	33	34	34
III კვინტილი	58	49	51	56	53	54	50	46	49	50
IV კვინტილი	82	72	72	80	76	78	71	64	69	71
V კვინტილი	145	127	123	136	133	131	131	114	131	127
საქართველო	60	51	52	57	55	55	51	48	51	51

მედიანური თვიური სამომხმარებლო ხარჯების შედარება 1999-2000 წლების კვარტლების მიხედვით
ლარი/თვეში/სულზე

ყოველთვიური მედიანური სამომხმარებლო ხარჯების წლიდან წლამდე შემცირების ტენდენცია, რომელიც წინა გამოშვებაში იქნა გამოვლენილი, 2000 წელსაც შენარჩუნდა. კლებამ დაახლოებით 7 პროცენტი შეადგინა და ის თანაბრად შეეხო მოსახლეობის შედარებით ღარიბ (1-დან მე-3-მდე) კვინტილურ ჯგუფებს. შედარებით მდიდარ (მე-4 და მე-5) კვინტილურ ჯგუფებში შესაბამისად 8 და 5 პროცენტიანი კლება დაფიქსირდა. კლება მეტი იყო აღმოსავლეთში, ვიდრე დასავლეთში (შესაბამისად 10 და 2 პროცენტი) და სოფლად, ვიდრე ქალაქად (შესაბამისად 15 და 1 პროცენტი). ეს გვალვის გავლენით შეიძლება აიხსნას, რომელმაც უმეტესწილად აღმოსავლეთ საქართველოს რაიონები დააზიანა.

ცხრილი 3 (გაგრძელება): მედიანური ხარჯები

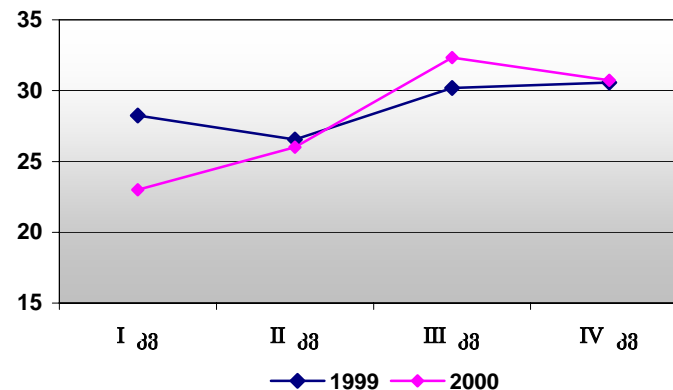
(ლარი/თვეში/სულზე, 1998 წლის ფასებში)

წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა

ბ. მედიანური თვიური სასურსათო ხარჯები გეოგრაფიული მდებარეობისა და კვინტილური ჯგუფების მიხედვით

	1999					2000				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	1999	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
რეგიონი										
აჭარის არ	30	29	32	33	30	29	29	31	25	29
გურია	31	26	25	28	27	18	21	33	35	27
იმერეთი და რაჭა-ლეჩხუმი	22	19	23	20	21	18	23	38	30	28
კახეთი	28	25	28	30	27	16	24	32	33	27
ქვემო ქართლი	31	29	35	36	33	23	28	27	34	28
მცხეთა მთიანეთი და შიდა ქართლი	24	25	32	29	27	18	26	36	26	27
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	33	28	34	34	32	28	31	43	40	35
სამცხე-ჯავახეთი	15	21	20	17	18	12	13	20	25	18
თბილისი	31	29	29	34	30	28	29	28	29	29
საქართველო	28	27	30	31	29	23	26	32	31	29
აღმოსავლეთი/დასავლეთი										
აღმოსავლეთი	29	28	31	33	30	23	27	30	30	28
დასავლეთი	27	25	29	26	26	23	26	38	32	30
საქართველო	28	27	30	31	29	23	26	32	31	29
ქალაქად/სოფლად										
ქალაქად	29	26	28	30	28	25	27	28	27	27
სოფლად	27	27	34	33	30	19	26	40	36	31
საქართველო	28	27	30	31	29	23	26	32	31	29
კვინტილური ჯგუფები										
I კვინტილი	13	12	13	13	13	11	12	14	15	13
II კვინტილი	23	20	22	23	22	19	21	24	24	22
III კვინტილი	32	28	31	33	31	26	28	33	31	30
IV კვინტილი	40	39	44	44	42	34	38	46	43	41
V კვინტილი	59	60	69	70	64	50	57	78	79	67
საქართველო	28	27	30	31	29	23	26	32	31	29

მედიანური თვიური სასურსათო ხარჯები
(ლარი/თვეში/სულზე)

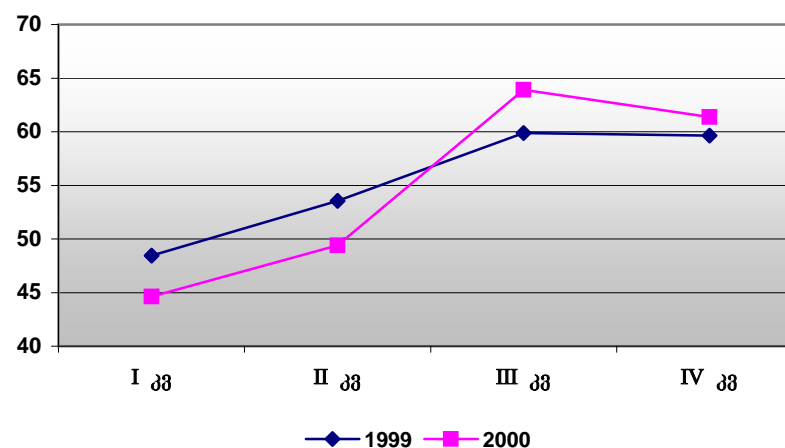
მონაცემები გვიჩვენებს, რომ მედიანური თვიური სასურსათო ხარჯების წლიდან წლამდე კლების ტენდენცია, რომელიც წინა გამოშვებაში იქნა გამოვლენილი, 2000 წელს გარკვეულწილად შეჩერდა. ამავედროულად შემცირდა მედიანური სამომხმარებლო ხარჯები. ეს ნიშნავს რომ მოსახლეობის უმეტესი ნაწილისათვის სასურსათო ხარჯები უმცირეს შესაძლო ზღვარზეა და ხარჯების შემდგომი შემცირება მხოლოდ არასასურსათო ხარჯების შემცირების გზითაა შესაძლებელი.

**ცხრილი 4: სასურსათო ხარჯების საშუალო ხვედრითი წილი მთლიან
სამომხმარებლო ხარჯებში**

წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა

	1999					2000				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	1999	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
რეგიონი										
აჭარის არ	49	53	52	47	50	51	52	61	58	56
გურია	44	53	62	53	53	35	52	77	72	59
იმერეთი და რაჭა-ლეჩხუმი	46	52	54	46	49	40	40	76	63	55
კახეთი	45	51	85	57	58	40	44	69	70	56
ქვემო ქართლი	46	51	59	68	56	48	54	60	64	57
მცხეთა მთიანეთი და შიდა ქართლი	41	51	63	92	61	35	47	72	63	54
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	48	57	69	58	58	51	54	64	69	60
სამცხე-ჯავახეთი	34	47	57	46	46	42	42	68	54	52
თბილისი	61	58	53	58	57	49	56	51	53	52
საქართველო	48	54	60	60	55	45	49	64	61	55
აღმოსავლეთი/დასავლეთი										
აღმოსავლეთი	50	53	61	65	57	45	51	59	59	54
დასავლეთი	47	54	58	50	52	44	47	70	65	56
საქართველო	48	54	60	60	55	45	49	64	61	55
ქალაქად/სოფლად										
ქალაქად	58	58	55	55	57	49	52	56	55	53
სოფლად	41	50	65	64	55	40	47	72	68	57
საქართველო	48	54	60	60	55	45	49	64	61	55
კვინტილური ჯგუფები										
I კვინტილი	60	62	64	59	61	55	63	72	70	65
II კვინტილი	56	59	62	55	58	52	62	70	66	62
III კვინტილი	53	57	60	56	56	49	57	70	62	60
IV კვინტილი	48	54	60	57	55	43	55	69	61	57
V კვინტილი	43	49	59	64	54	41	40	57	59	49
საქართველო	48	54	60	60	55	45	49	64	61	55

**ცხრილი 4: სურსათის საშუალო ხვედრითი წილი
მთლიან სამომხმარებლო ხარჯებში (%)**

2000 წლის მეორე ნახევარში სასურსათო ხარჯების ხვედრითი წილი გაიზარდა, განსაკუთრებით სოფლად და საქართველოს აღმოსავლეთ ნაწილში. მთლიანობაში 2000 წელს 1999 წელთან შედარებით კვინტილურ ჯგუფებს შორის განსხვავებები გაღრმავდა: სურსათის წილმა განაგრძო მატება I-ლი (ყველაზე ღარიბი) კვინტილური ჯგუფის ხარჯებში და განაგრძო კლება მე-5 (ყველაზე მდიდარი) კვინტილური ჯგუფის ხარჯებში. ეს მდიდრების უფრო გამდიდრებაზე და ღარიბების უფრო გაღარიბებაზე მიანიშნებს.

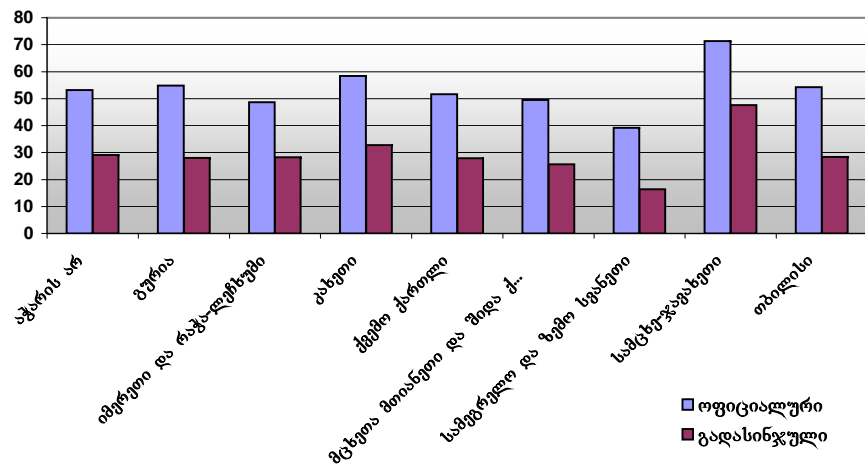
ცხრილი 5: სიღარიბის ოფიციალურ და გადასინჯულ ზღვრებზე დაბალი სამომხმარებლო ხარჯების მქონე შინამეურნეობები

წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა

ცხრილი 5ა: სიღარიბის ოფიციალურ და გადასინჯულ ზღვრებზე დაბალი სამომხმარებლო ხარჯების მქონე შინამეურნეობათა სტრუქტურითი წილი სხვადასხვა კატეგორიებში (შინამეურნეობათა საერთო რაოდენობის %)

	1999		2000	
	ოფიციალური	გადასინჯული	ოფიციალური	გადასინჯული
რეგიონი				
აჭარის არ	46	24	53	29
გურია	53	25	55	28
იმერეთი და რაჭა-ლეჩხუმი	60	35	49	28
კახეთი	53	29	58	33
ქვემო ქართლი	40	21	52	28
მცხეთა მთიანეთი და შიდა ქართლი	44	25	49	26
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	46	26	39	16
სამცხე-ჯავახეთი	54	36	71	48
თბილისი	58	30	54	28
საქართველო	52	28	52	28
აღმოსავლეთი/დასავლეთი				
აღმოსავლეთი	51	28	55	30
დასავლეთი	53	29	48	26
საქართველო	52	28	52	28
ქალაქად/სოფლად				
ქალაქად	61	35	58	32
სოფლად	41	21	45	24
საქართველო	52	28	52	28
მიწის დამუშავება				
ქალაქად				
არ ამუშავენ	61	32	58	32
ამუშავენ 0,5 ჰა-ზე ნაკლებს	60	33	58	30
ამუშავენ 0,5 ჰა-დან 1 ჰა-მდე	75	45	58	33
ამუშავენ 1 ჰა-ზე მეტს	34	18	51	24
ქალაქად	61	32	58	32
სოფლად				
არ ამუშავენ	50	33	56	31
ამუშავენ 0,5 ჰა-ზე ნაკლებს	48	25	55	33
ამუშავენ 0,5 ჰა-დან 1 ჰა-მდე	36	17	41	20
ამუშავენ 1 ჰა-ზე მეტს	31	14	42	19
სოფლად	40	20	45	24
საქართველო	52	28	52	28

სიღარიბის ოფიციალურ და გადასინჯულ ზღვრებზე დაბალი სამომხმარებლო ხარჯების მქონე შინამეურნეობათა სტრუქტურითი წილი 2000 წელს, რეგიონების მიხედვით (%)

სიღარიბის ოფიციალურ და გადასინჯულ ზღვრებთან დაკავშირებით იხ. ცნებებისა და განმარტებების შესაბამისი პუნქტები. 1999 წელს ოფიციალური სიღარიბის ზღვარი საშუალოდ თვეში 116 ლარის ტოლი იყო, ხოლო გადასინჯული - 75 ლარის. 2000 წელს ეს მაჩვენებლები შესაბამისად 115 ლარს და 74 ლარს შეადგენდა.

სიღარიბის ზღვრების გასაზომად გამოიყენება სამომხმარებლო ხარჯები და არა შემოსავალი. ამის მიზეზი, აგრეთვე სამომხმარებლო ხარჯების არსი, ახსნილია ცნებებსა და განმარტებებში (იხ. **სამომხმარებლო ხარჯების** განმარტება).

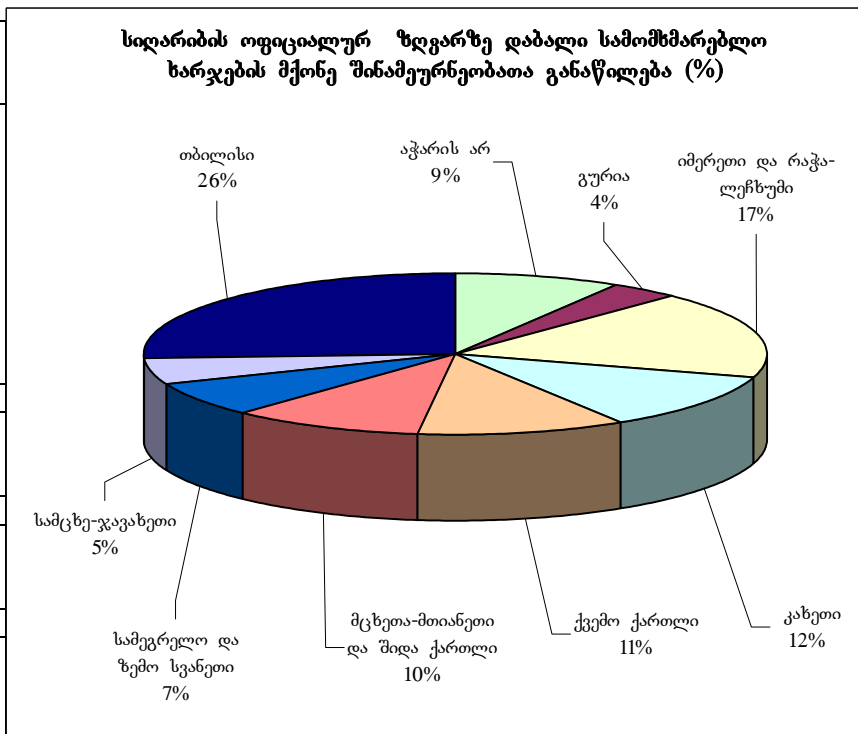
როგორც მონაცემები გვიჩვენებენ, საქართველოში ყველაზე ღარიბი მხარე სამცხე-ჯავახეთი იყო. მომდევნო ადგილებზეა კახეთი, გურია და აჭარის არ. სიღარიბის ღირებულება გაიზარდა აღმოსავლეთ საქართველოში და შემცირდა დასავლეთში, გაიზარდა სოფლად და შემცირდა ქალაქად. და მაინც, ქალაქად სიღარიბის ღირებულება კიდევ უფრო მაღალია, ვიდრე სოფლად.

ცხრილი 5 (გაგრძელება): სიღარიბის ოფიციალურ და გადასინჯულ ზღვრებზე დაბალი სამომხმარებლო ხარჯების მქონე შინამეურნეობები

წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა

ცხრილი 5ა: სიღარიბის ოფიციალურ და გადასინჯულ ზღვრებზე დაბალი სამომხმარებლო ხარჯების მქონე შინამეურნეობათა განაწილება სხვადასხვა კატეგორიების მიხედვით (%)

	1999		2000		მოსახლეობის განაწილება (%)
	ოფიციალური	გადასინჯული	ოფიციალური	გადასინჯული	
რეგიონი					
აჭარის არ	7	7	9	9	9
გურია	3	3	4	4	4
იმერეთი და რაჭა-ლეჩხუმი	22	23	17	19	18
კახეთი	11	11	12	12	10
ქვემო ქართლი	9	9	11	11	10
მცხეთა-მთიანეთი და შიდა ქართლი	9	9	10	9	11
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	8	9	7	5	9
სამცხე-ჯავახეთი	4	5	5	7	4
თბილისი	28	26	26	25	25
საქართველო	100	100	100	100	100
ადმოსაგლეითი/დასავლეთი					
აღმოსავლეთი	60	59	63	64	59
დასავლეთი	40	41	37	36	41
საქართველო	100	100	100	100	100
ქალაქად/სოფლად					
ქალაქად	63	66	60	61	53
სოფლად	37	34	40	39	47
საქართველო	100	100	100	100	100
მიწის დამუშავება					
ქალაქად					
არ ამუშავენ	77	77	75	76	73
ამუშავენ 0,5 ჰა-ზე ნაკლებს	17	17	19	18	18
ამუშავენ 0,5 ჰა-დან 1 ჰა-მდე	4	5	4	4	4
ამუშავენ 1 ჰა-ზე მეტს	2	1	3	2	5
ქალაქად	100	100	100	100	100
სოფლად					
არ ამუშავენ	13	16	7	8	6
ამუშავენ 0,5 ჰა-ზე ნაკლებს	31	32	31	35	25
ამუშავენ 0,5 ჰა-დან 1 ჰა-მდე	30	28	36	33	38
ამუშავენ 1 ჰა-ზე მეტს	26	23	26	24	31
სოფლად	100	100	100	100	100
სულ	100	100	100	100	100

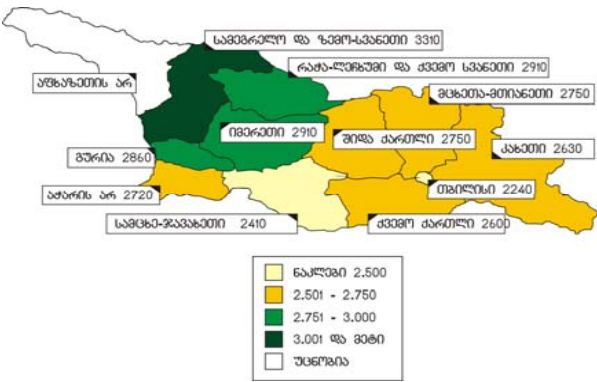

შინამეურნეობათა განაწილება სხვადასხვა კატეგორიების მიხედვით დაახლოებით ერთნაირია ოფიციალური და გადასინჯული ზღვრებისათვის. რეგიონულ ჭრილში იგი მეტწილად უახლოვდება მოსახლეობის განაწილებას. სხვა კატეგორიებს შორის განაწილებას უფრო მეტი გადახრები ახასიათებს მოსახლეობის განაწილების მიმართ.

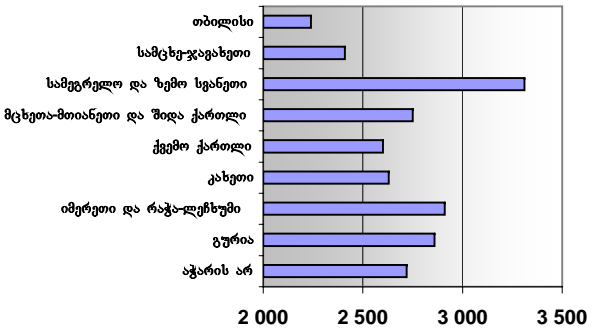
ცხრილი 6: კალორიების მედიანური მოხმარება და შერჩეულ ზღვრებზე დაბალი კალორიების მოხმარების მქონე მოსახლეობის სვედრითი წილი 2000 წელს (წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა)

დაბასიათება	კალორიების მედიანური მოხმარება (კკალ დღეში ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე)					დღეში ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე 2100 კკალ-ზე ნაკლები (% იანვარიშუა სულადობის მიხედვით)					დღეში ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე 1800 კკალ-ზე ნაკლები (% იანვარიშუა სულადობის მიხედვით)				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
1. რეგიონი															
აჭარის არ	2 770	2 810	2 640	2 660	2 720	28	30	34	33	31	19	18	22	18	19
გურია	2 520	2 470	3 070	3 390	2 860	44	45	27	24	35	31	33	20	13	24
იმერეთი და რაჭა-ლეჩხუმი	3 160	2 770	2 950	2 750	2 910	24	35	38	36	33	14	28	26	20	22
კახეთი	2 840	2 740	2 450	2 480	2 630	34	47	41	38	39	23	27	28	24	25
ქვემო ქართლი	2 910	2 450	2 440	2 580	2 600	29	47	40	42	40	18	33	29	26	27
მცხეთა-მთიანეთი და შიდა ქართლი	2 910	2 790	2 750	2 550	2 750	35	32	35	38	35	27	21	20	22	22
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	3 340	3 180	3 360	3 350	3 310	22	28	14	11	19	11	20	7	6	11
სამცხე-ჯავახეთი	2 320	2 280	2 390	2 640	2 410	46	47	43	27	41	30	28	27	18	26
თბილისი	2 460	2 180	1 900	2 430	2 240	42	54	66	42	51	28	40	51	26	36
საქართველო	2 810	2 570	2 490	2 650	2 630	33	40	43	35	38	22	29	30	21	25
2. აღმ/დს.															
აღმოსავლეთი	2 670	2 390	2 270	2 510	2 460	37	46	51	40	44	26	32	36	24	30
დასავლეთი	3 040	2 850	3 020	2 960	2 970	26	33	30	28	30	16	24	20	16	19
საქართველო	2 810	2 570	2 490	2 650	2 630	33	40	43	35	38	22	29	30	21	25
3. ქალაქად/სოფლად															
ქალაქად	2 520	2 240	2 120	2 400	2 320	39	51	57	44	48	26	38	41	27	33
სოფლად	3 170	2 980	3 020	3 070	3 060	26	28	26	25	26	17	19	16	14	16
საქართველო	2 810	2 570	2 490	2 650	2 630	33	40	43	35	38	22	29	30	21	25
4.კონტინენტური ჯგუფები															
I კონტინილი	2 110	1 780	1 840	2 040	1 940	57	72	69	63	65	40	59	57	41	49
II კონტინილი	2 340	2 280	2 140	2 390	2 290	49	51	57	46	50	31	37	42	27	34
III კონტინილი	2 980	2 550	2 540	2 550	2 650	26	39	39	36	35	16	26	24	21	22
IV კონტინილი	3 000	2 860	2 870	2 870	2 900	21	23	29	22	24	13	13	15	11	13
V კონტინილი	3 700	3 800	3 560	3 500	3 640	12	14	18	8	13	8	8	8	4	7
საქართველო	2 810	2 570	2 490	2 650	2 630	33	40	43	35	38	22	29	30	21	25
5. შინამეურნეობის მეთაურის დასაქმების სტატუსი															
არააქტიური ან უმუშევარი	2 570	2 340	2 140	2 430	2 370	40	49	56	44	47	25	39	42	30	34
თვითდასაქმებული სოფლის მეურნეობაში	3 320	3 030	3 110	3 030	3 120	24	28	27	29	27	16	18	16	16	16
სახელმწიფო სექტორში დაქირავებით მომუშავე	2 690	2 280	2 290	2 670	2 480	33	50	47	39	42	23	36	32	22	28
კერძო სექტორში ან სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ საწარმოში დაქირავებით მომუშავე	2 670	2 260	2 320	2 450	2 430	33	49	49	37	42	23	34	34	21	28
თვითდასაქმებული არასასოფლო-სამეურნეო სექტორში	2 550	2 410	2 440	2 590	2 500	37	36	40	31	36	25	21	29	16	23
საქართველო	2 810	2 570	2 490	2 650	2 630	33	40	43	35	38	22	29	30	21	25

კალორიების მედიანური მოხმარება 2000 წელს (კკალ/დღეში/ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე)

კალორიების მედიანური მოხმარება 2000 წელს მხარეების მიხედვით

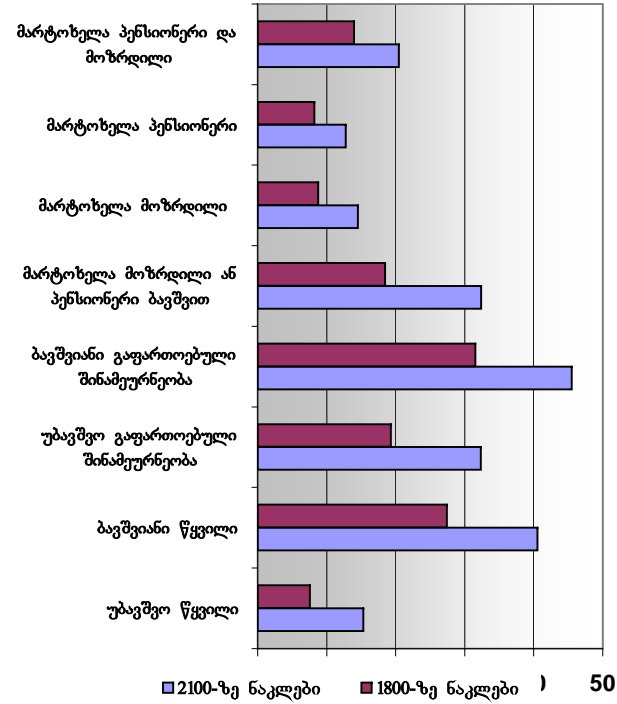

მხარეებს შორის მნიშვნელოვანი განსხვავებები, რომლებიც წინა გამოშვებაში იქნა გამოკლებილი 2000 წლის პირველი ორი კვარტლის შედეგების მიხედვით, წლიურ მონაცემებშიც სახეზეა. თბილისში კვლავ ყველაზე დაბალი მედიანური კალორიული მოხმარებაა დღეში ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე (2240 კკალ). შემდეგ მოდის სამცხე-ჯავახეთი (2410 კკალ), კახეთი (2630 კკალ), ქვემო ქართლი (2600 კკალ), აჭარის არ (2720 კკალ), მცხეთა-მთიანეთი და შიდა ქართლი (2750 კკალ), გურია (2860 კკალ), იმერეთი და რაჭა-ლეჩხუმი (2910 კკალ). სამეგრელოსა და ზემო სვანეთში კალორიების ყველაზე მაღალი მოხმარება აღინიშნება (3310 კკალ).

ცხრილი 6: (გაგრძელება)კალორიების მედიანური მოხმარება, შერჩეულ ზღვრებზე დაბალი კალორიების მოხმარების მქონე მოსახლეობის ხვედრითი წილი 2000 წელს (წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა)

დასასაიათება	კალორიების მედიანური მოხმარება (კკალ დღეში ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე)	დღეში ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე 2100 კკალ-ზე ნაკლები (% იანვარიშება სულადობის მიხედვით)	დღეში ერთ ექვივალენტურ მოზრდილზე 1800 კკალ-ზე ნაკლები (% იანვარიშება სულადობის მიხედვით)
	I კვ II კვ III კვ IV კვ 2000	I კვ II კვ III კვ IV კვ 2000	I კვ II კვ III კვ IV კვ 2000
6. შინამეურნეობის ტიპი			
უბავშუო წყვილი	3609 3399 3188 3185 3345	14 20 16 8 15	6 13 6 5 8
ბავშვიანი წყვილი	2552 2205 2247 2460 2366	33 47 42 40 41	23 34 26 27 27
უბავშუო გაფართოებული შინამეურნეობა	2773 2545 2487 2624 2607	27 35 37 30 32	16 20 24 17 19
ბავშვიანი გაფართოებული შინამეურნეობა	2337 2200 2094 2278 2227	41 47 51 42 45	28 36 37 25 32
მარტოხელა მოზრდილი ან პენსიონერი ბავშვით	2945 2438 2347 2682 2603	22 43 36 26 32	15 22 25 11 18
მარტოხელა მოზრდილი	4013 3808 3556 3851 3807	14 18 9 17 15	11 10 5 9 9
მარტოხელა პენსიონერი	4186 4201 3868 3803 4015	10 12 16 13 13	6 9 11 8 8
მარტოხელა პენსიონერი და მოზრდილი	3321 2943 3154 3299 3179	19 22 26 17 20	11 20 15 10 14
საქართველო	2813 2565 2494 2650 2630	33 40 43 35 38	22 29 30 21 25
7. მიწის დამუშავება			
ქალაქად			
არ ამუშავებენ	2480 2200 2057 2399 2284	41 53 60 44 49	28 40 44 28 35
ამუშავებენ 0,5 ჰა-ზე ნაკლებს	2828 2409 2262 2325 2456	34 48 50 45 45	23 37 30 25 29
ამუშავებენ 0,5 ჰა-დან 1 ჰა-მდე	2424 2262 2346 2619 2413	32 61 50 29 43	25 20 42 16 25
ამუშავებენ 1 ჰა-ზე მეტს	2514 2382 2171 2334 2350	36 31 57 45 41	11 20 53 37 30
ქალაქად	2523 2243 2115 2395 2319	39 51 57 44 48	26 38 41 27 33
სოფლად			
არ ამუშავებენ	2944 2655 3006 3007 2903	35 35 28 28 32	19 18 19 15 18
ამუშავებენ 0,5 ჰა-ზე ნაკლებს	3164 2860 2885 2947 2964	28 28 30 27 28	17 15 22 16 18
ამუშავებენ 0,5 ჰა-დან 1 ჰა-მდე	3151 3046 3367 3282 3211	25 29 19 23 24	17 21 11 11 15
ამუშავებენ 1 ჰა-ზე მეტს	3222 3200 2715 2994 3033	24 26 34 26 27	15 19 18 17 17
სოფლად	3167 2975 3017 3070 3057	26 28 26 25 26	17 19 16 14 16
საქართველო	2813 2565 2494 2650 2630	33 40 43 35 38	17 19 16 14 16
8. შემოსავალი სოფლის მეურნეობიდან			
შემოსავლის 20%-ზე ნაკლები	2556 2195 2094 2405 2312	33 40 28 39 36	21 27 22 27 24
20%-დან 40%-მდე	2769 2503 2615 2692 2645	21 34 38 30 31	13 21 26 16 19
40%-დან 60%-მდე	2943 2717 2686 2817 2791	29 33 22 28 28	18 28 16 13 19
60%-დან 80%-მდე	3255 2913 2885 3077 3032	22 24 32 22 25	15 15 18 11 15
80%-დან 100%-მდე	3433 3432 3403 3573 3460	18 22 21 17 20	10 12 12 7 10
შემოსავლის 100%	2982 2918 2832 2839 2893	28 24 24 23 25	18 16 12 15 15
საქართველო	2813 2565 2494 2650 2630	26 28 26 25 26	17 19 16 14 16

შერჩეულ ზღვრებზე დაბალი კალორიების მოხმარების მქონე მოსახლეობის ხვედრითი წილი 2000 წელს ოჯახების ტიპების მიხედვით

2100 კკალ/დღეში და 1800 კკალ/დღეში ზღვრებზე დაბალი კალორიების მოხმარების მქონე მოსახლეობის წილი ოჯახების ტიპების მიხედვით დაახლოებით ერთნაირად იცვლება. ბავშვიანი შინამეურნეობებისათვის (როგორც გაფართოებული, ისევე ჩვეულებრივი) ორთავე ზღვარზე ქვემოთ მოხვედრის ალბათობა გაცილებით მეტია, ვიდრე სხვა ტიპის ოჯახებისათვის. ბავშვიანი ოჯახების 40 პროცენტზე მეტი 2100 კკალ/დღე ზღვარზე ქვემოთაა, ხოლო 1800 კკალ/დღე ზღვარზე ქვემოთ მათი 30 პროცენტი იმყოფება. მარტოხელა პენსიონერები სამჯერ უფრო მეტად არიან უზრუნველყოფილნი კალორიების მიღების თვალსაზრისით, ვიდრე ბავშვიანი წყვილები. ეს ფაქტი უფრო დეტალურ შესწავლას მოითხოვს.

ცხრილი 7: დიეტის შემაღენლობა

წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა

ა. მოსახლეობის საშუალო დიეტის შემაღენლობა

(კალორიების მთლიანი მოხმარების %)

	1999					2000				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	1999	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
პური და მარცვლეული	49	48	43	45	46	45	47	42	46	45
კარტოფილი	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3
ხორცი	6	4	2	3	4	6	4	3	3	4
ბოსტნეული	2	2	3	2	2	2	2	3	2	2
რძე და რძის პროდუქტები	11	15	16	13	14	13	15	16	13	14
მცენარეული ზეთი და მარგარინი	8	8	9	9	9	9	9	9	9	9
შაქარი	9	11	12	11	11	9	10	11	10	10
სხვა პროდუქტები	12	10	11	13	11	12	10	12	13	12
სულ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

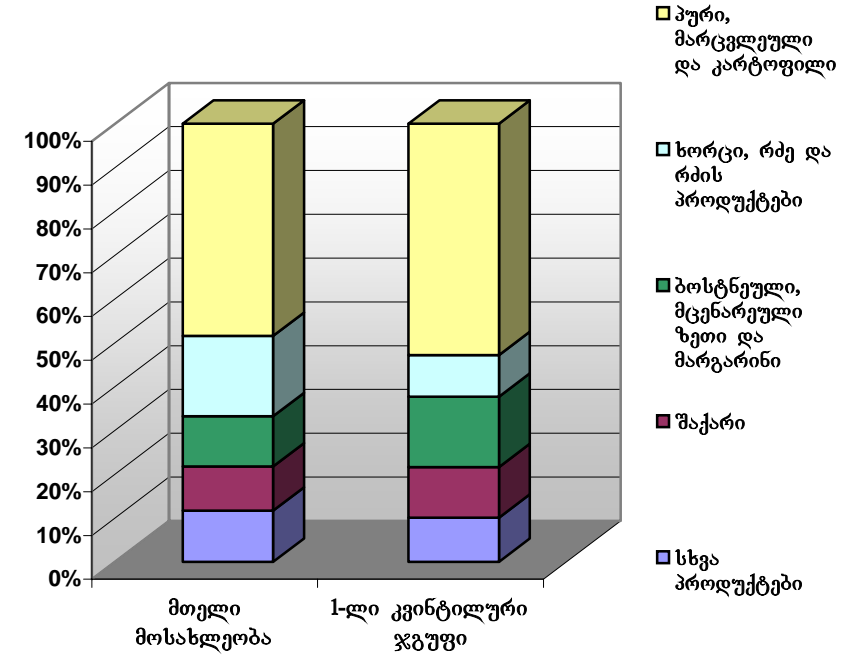
ბ. პირველი კვინტილური ჯგუფის საშუალო დიეტის შემაღენლობა

(კალორიების მთლიანი მოხმარების %)

	1999					2000				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	1999	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
პური და მარცვლეული	56	54	50	53	53	52	49	45	46	48
კარტოფილი	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5
ხორცი	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1
ბოსტნეული	1	2	4	2	2	2	2	4	3	3
რძე და რძის პროდუქტები	6	8	7	7	7	6	9	10	7	8
მცენარეული ზეთი და მარგარინი	10	12	13	11	11	11	14	14	15	13
შაქარი	11	12	13	11	12	12	12	10	11	12
სხვა პროდუქტები	9	8	8	11	9	10	9	10	12	10
სულ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

დიეტის შემაღენლობა (საშუალოდ 2000 წელს)

(კალორიების მთლიანი მოხმარების %)

მოსახლეობის საშუალო დიეტის შემაღენლობა 2000 წელს მნიშვნელოვნად არ შეცვლილა 1999 წელთან შედარებით. პური, მარცვლეული და კარტოფილი კვლავ შეადგენდა მოსახლეობის მიერ კალორიების მოხმარების თითქმის ნახევარს. მოსახლეობის უღარიბესი ფენა (1-ლი კვინტილური ჯგუფი) მეტ პურს, შაქარს, ბოსტნეულს, მცენარეულ ზეთს და მარგარინს და შესაბამისად ნაკლებ ხორცს, რძესა და რძის პროდუქტებს ღებულობს.

ცხრილი 7 (გაგრძელება): დიეტის შემაღგენლობა

წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა

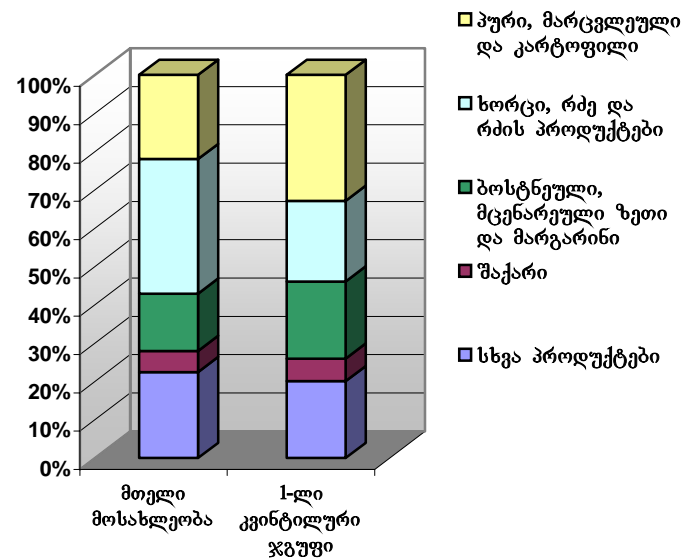
გ. მოსახლეობის საშუალო დიეტის შემაღგენლობა

(სასურსათო დანახარჯების %)

	1999					2000				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	1999	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
პური და მარცვლეული	18	19	19	20	19	18	18	16	21	18
კარტოფილი	5	4	4	4	4	4	3	4	4	4
ხორცი	16	11	8	12	12	17	11	9	11	12
ბოსტნეული	10	12	12	8	11	7	15	18	9	12
რძე და რძის პროდუქტები	16	23	27	21	22	20	24	25	23	23
მცენარეული ზეთი და მარგარინი	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
შაქარი	6	5	5	6	5	7	5	5	5	5
სხვა პროდუქტები	27	23	22	25	24	24	21	21	23	22
სულ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

დიეტის შემაღგენლობა (საშუალოდ 2000 წელს)

(სასურსათო ხარჯების %)

დ. პირველი კვინტილური ჯგუფის საშუალო დიეტის შემაღგენლობა

(სასურსათო დანახარჯების %)

	1999					2000				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	1999	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
პური და მარცვლეული	31	31	31	34	32	31	27	21	28	27
კარტოფილი	7	7	6	6	6	6	6	6	6	6
ხორცი	8	5	4	6	6	8	4	5	7	6
ბოსტნეული	8	13	18	9	12	8	19	22	11	15
რძე და რძის პროდუქტები	12	14	12	12	12	12	16	18	14	15
მცენარეული ზეთი და მარგარინი	4	5	6	5	5	5	5	4	6	5
შაქარი	7	5	5	6	6	7	6	4	6	6
სხვა პროდუქტები	23	18	19	23	21	21	18	19	22	20
სულ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

მოსახლეობის სასურსათო ხარჯების სტრუქტურა 2000 წელს არ შეცვლილა. ეს ერთნაირად ეხება როგორც მთელ მოსახლეობას, ისე მის უდარიბეს ნაწილს. ღარიბები მეტს ხარჯავენ პურზე, კარტოფილზე ბოსტნეულსა და შაქარზე, და ნაკლებს ხორცზე, რძესა და რძის პროდუქტებზე

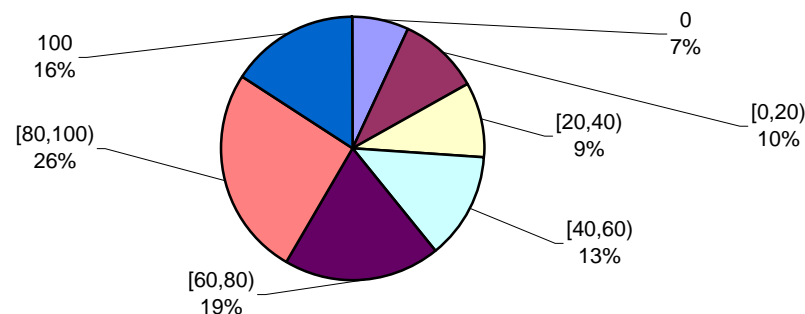
ცხრილი 8: სოფლის მეურნეობიდან მიღებული შემოსავალი

წყარო: სსდ, შინამეურნეობათა კვლევა

ა. სოფლად შინამეურნეობათა განაწილება საერთო შემოსავლებში სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ხვედრითი წილის მიხედვით (%)

სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ხვედრითი წილი	1999					2000				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	1999	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
0	13	9	5	8	9	10	7	5	7	7
[0,20)	8	8	5	6	7	7	8	7	10	8
[20,40)	9	7	7	7	8	8	9	9	9	9
[40,60)	9	10	10	9	10	9	11	12	13	11
[60,80)	12	15	15	15	14	11	15	17	19	15
[80,100)	21	24	28	26	25	20	24	29	26	25
100	28	26	28	29	28	34	26	22	16	25
სულ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

სოფლად შინამეურნეობათა განაწილება საერთო შემოსავლებში სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ხვედრითი წილის მიხედვით 2000 წლის მე-4 კვარტალში (%)

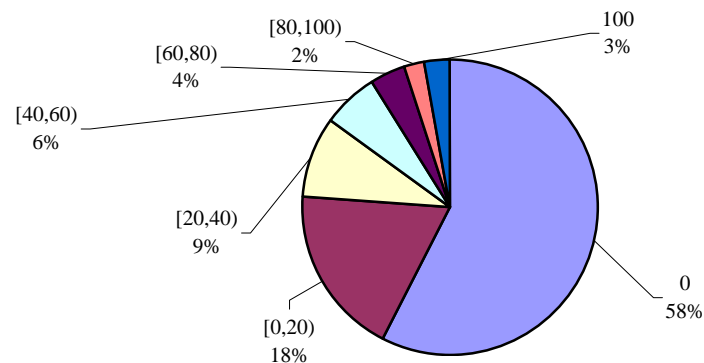

საერთო შემოსავლებში სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ხვედრითი წილის მიხედვით შინამეურნეობათა განაწილება ბოლო ორი წლის განმავლობაში მნიშვნელოვნად არ შეცვლილა. აღსანიშნავია, რომ ქალაქის მოსახლეობის დაახლოებით 40 პროცენტი სოფლის მეურნეობიდან გარკვეულ შემოსავალს ღებულობს, ხოლო მათგან ერთი მეათედი მთლიანადაა სოფლის მეურნეობაზე დამოკიდებული. ეს საქართველოს პატარა ქალაქების სპეციფიკითა და შემოსავლის სხვა წყაროების ნაკლებობით შეიძლება აიხსნას.

ბ. ქალაქად შინამეურნეობათა განაწილება საერთო შემოსავლებში სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული ხვედრითი წილის მიხედვით (%)

სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ხვედრითი წილი	1999					2000				
	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	1999	I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
0	66	70	66	67	67	67	58	57	58	60
[0,20)	12	12	13	10	12	9	15	16	18	15
[20,40)	6	5	6	7	6	6	8	8	9	8
[40,60)	5	4	4	6	5	5	6	5	6	6
[60,80)	4	4	5	5	4	4	5	6	4	5
[80,100)	3	2	3	2	3	3	3	4	2	3
100	3	3	3	3	3	6	4	4	3	4
სულ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ქალაქად შინამეურნეობათა განაწილება საერთო შემოსავლებში სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ხვედრითი წილის მიხედვით 2000 წლის მე-4 კვარტალში (%)

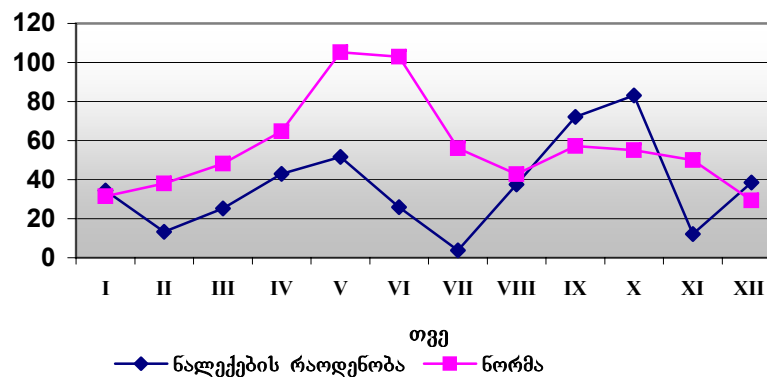
ცხრილი 9: ატმოსფერული ნალექები აღმოსავლეთ საქართველოში 2000 წელს

წყარო: საქართველოს სახელმწიფო ჰიდრომეტეოროლოგიური დეპარტამენტი

დაკვირვების პუნქტი		თვე												სულ
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ხაშური (შიდა ქართლის რეგიონი)	Q	29	20	23	30	42	34	7	62	39	26	8	34	353
	ΔQ	-38	-58	-52	-48	-52	-52	-85	63	-19	-52	-85	-31	-45
მუხრანი (შიდა ქართლის რეგიონი)	Q	25	9	14	57	55	21	1	33	58	69	2	37	381
	ΔQ	-12	-75	-58	2	-50	-74	-99	-21	22	72	-95	24	-36
ახალგორი (მცხეთა-მთიანეთის რეგიონი)	Q	30	6	13	55	46		0	35	120	98	5	26	442
	ΔQ	-49	-90	-78	-14	-45	-86	-100	-21	114	53	-93	-52	-39
ღუშეთი (მცხეთა-მთიანეთის რეგიონი)	Q	34	10	29	75	61	11	0	47	96	90	5	3	461
	ΔQ	-3	-77	-42	-2	-50	-89	-100	-9	60	58	-90	-90	-38
თბილისი	Q	23	5	10	40	37	12	3	71	29	91	3	46	371
	ΔQ	30	-77	-70	-27	-58	-85	-95	78	-38	102	-91	90	-31
ბოლნისი (ქვემო ქართლის რეგიონი)	Q	39	9	45	51	39	13	7	29	34	52	15	58	390
	ΔQ	54	-71	0	-22	-54	-85	-84	-12	-25	0	-66	175	-32
საგარეჯო (კახეთის რეგიონი)	Q	58	17	38	32	73	41	10	11	75	119	42	46	562
	ΔQ	52	-68	-46	-63	-45	-65	-88	-76	10	57	-33	28	-35
დედოფლისწყარო (კახეთის რეგიონი)	Q	37	13	30	38	38	8	6	13	87	118	18	40	447
	ΔQ	41	-57	-31	-38	-65	-91	-90	-74	60	131	-54	50	-31
თელავი (კახეთის რეგიონი)	Q	35	31	25	8	74	68	0.4	37	111	86	12	57	543
	ΔQ	10	-13	-52	-90	-39	-47	-99	-40	50	38	-75	90	-32

შენიშვნა: Q - ნალექების რაოდენობა (მმ-ებში)
ΔQ - ნალექების რაოდენობის ნორმიდან გადახრა (%)

საშუალო ნალექიანობა აღმოსავლეთ საქართველოში თვეების მიხედვით (მმ)

2000 წლის საშუალო ნალექიანობა და ნორმები ცხრილში მოყვანილი მონაცემების მიხედვით იქნა გაანგარიშებული. გრაფიკი წარმოდგენას იძლევა გვალვის მასშტაბებზე აღმოსავლეთ საქართველოში. იგი უჩვენებს, რომ ზაფხულის დიდ გვალვებს წინ უძღოდა ზამთარსა და გაზაფხულზე ნალექების ნაკლებობა.

ცხრილი 10: მემცენარეობის პროდუქციის წარმოება

წყარო: სსდ, სოფლის მეურნეობისა და ეკოლოგიის სტატისტიკის სამმართველო

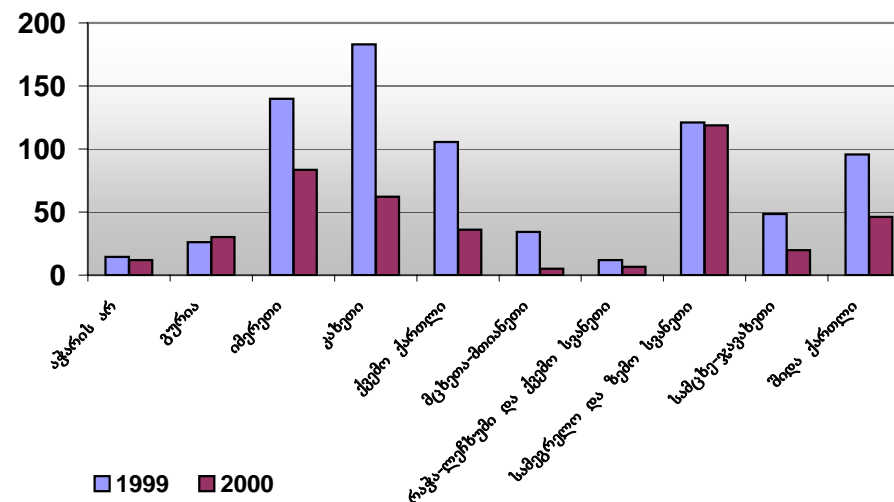
ა. მარცვლეული სულ

	1999				2000			
	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა
აჭარის არ	14.6	5.7	5.7	2.6	12.0	7.3	7.0	1.7
გურია	26.1	15.7	15.7	1.7	30.1	15.4	14.3	2.1
იმერეთი	139.9	69.5	69.5	2.0	83.6	69.9	62.7	1.3
კახეთი	182.9	79.9	79.9	2.3	62.2	94.7	76.7	0.8
ქვემო ქართლი	105.6	54.7	53.9	2.0	36.0	52.3	35.4	1.0
მცხეთა-მთიანეთი	34.4	18.9	18.9	1.8	5.2	14.4	7.9	0.7
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	11.9	6.0	6.0	2.0	6.6	6.6	6.3	1.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	121.0	55.3	53.0	2.3	118.9	53.0	50.9	2.3
სამცხე-ჯავახეთი	48.5	23.9	23.9	2.0	19.8	25.2	18.7	1.1
შიდა ქართლი	95.6	49.3	49.3	1.9	46.2	47.5	34.7	1.3
სულ	780.5	378.8	375.8	2.1	420.6	386.3	314.6	1.3

ბ. ხორბალი

	1999				2000			
	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა
იმერეთი	1.2	0.6	0.6	2.0	0.5	0.7	0.4	1.3
კახეთი	92.5	45.8	45.8	2.0	42.7	52.4	46.4	0.9
ქვემო ქართლი	51.8	25.9	25.9	2.0	12.2	18.1	12.7	1.0
მცხეთა-მთიანეთი	7.8	6.4	6.4	1.2	1.7	5.1	3.7	0.5
სამცხე-ჯავახეთი	12.9	4.5	4.5	2.8	4	4.2	2.9	1.4
შიდა ქართლი	59.8	27.9	27.9	2.2	28.3	24.7	19.6	1.4
სულ	226.1	111.2	111.2	2.0	89.4	105.2	85.7	1.0

ხორბლის წარმოება 1999-2000 წლებში, რეგიონების მიხედვით (ათასი ტონა)

სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციასთან დაკავშირებულ ცხრილებში მოსავლიანობის ციფრები მიღებულია მოსავლის გაყოფით აღებული ფართობის სიდიდეზე. ერთადერთ გამონაკლისს ღობიო წარმოადგენს: აქ აღებულ ფართობში იგულისხმება მხოლოდ წმინდა ნათესი ფართობი, ხოლო მოსავალში იგულისხმება შეთესილი ფართობებიდან მიღებული პროდუქცია.

2000 წლის შესაბამისი მონაცემები დაზუსტებულია. ამდენად, ისინი შეიძლება განსხვავდებოდნენ წინა გამოშვების მონაცემებისაგან.

ცხრილი 10 (გაგრძელება): მემცენარეობის პროდუქციის წარმოება

წყარო: სსდ, სოფლის მეურნეობისა და ეკოლოგიის სტატისტიკის სამმართველო

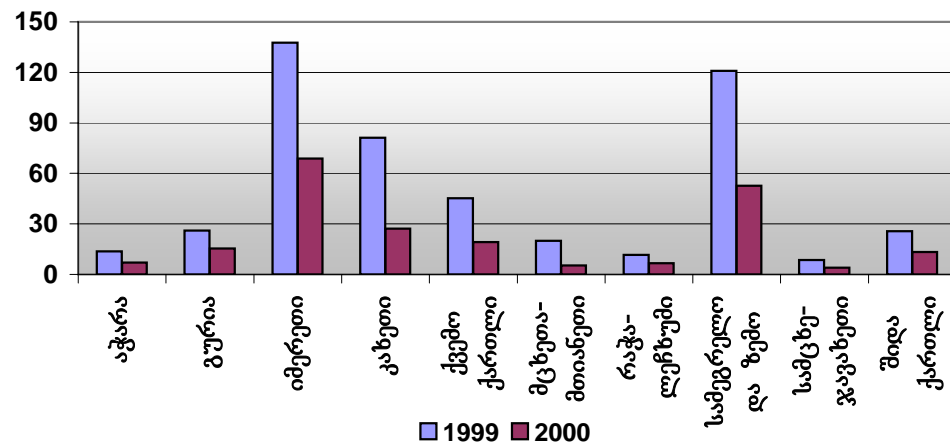
გ. სიმინდი

	1999				2000			
	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა
აჭარა	13.7	5.6	5.6	2.5	11.9	7.1	6.8	1.8
გურია	26.1	15.6	15.6	1.7	30	15.4	14.3	2.1
იმერეთი	137.7	68.8	68.8	2.0	83	68.8	62.1	1.3
კახეთი	81.2	27.0	27.0	3.0	12.5	27.2	18.5	0.7
ქვემო ქართლი	45.3	21.0	20.2	2.2	16.6	19.2	12.2	1.4
მცხეთა-მთიანეთი	20.0	7.7	7.7	2.6	1.5	5.4	1.5	1.0
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	11.5	6.0	6.0	1.9	6.6	6.6	6.3	1.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	120.9	55.0	52.7	2.3	118.8	52.7	50.7	2.3
სამცხე-ჯავახეთი	8.5	4.0	4.0	2.1	3.1	3.9	3.6	0.9
შიდა ქართლი	25.6	12.8	12.8	2.0	11.9	13.3	7.1	1.7
სულ	490.6	223.4	220.4	2.2	295.9	219.6	183.1	1.6

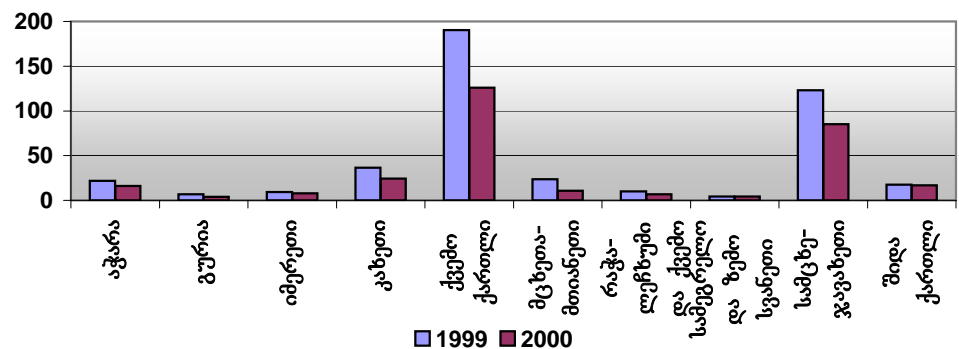
დ. კარტოფილი

	1999				2000			
	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა
აჭარა	21.8	1.6	1.6	13.3	16.1	1.7	1.6	10.1
გურია	6.9	0.8	0.8	8.8	3.8	0.7	0.7	5.4
იმერეთი	9.4	1.3	1.3	7.3	8	1.1	1	8.0
კახეთი	36.3	4.4	4.4	8.3	24.5	3.9	3	8.2
ქვემო ქართლი	190.5	10.9	10.9	17.5	126	14.3	13.2	9.5
მცხეთა-მთიანეთი	23.5	2.9	2.9	8.0	10.7	1.9	1.4	7.6
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	9.9	0.9	0.9	11.6	6.8	0.9	0.8	8.5
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	4.4	0.6	0.6	7.0	4.2	0.7	0.6	7.0
სამცხე-ჯავახეთი	123.1	8.7	8.7	14.1	85.1	9.8	9.7	8.8
შიდა ქართლი	17.5	2.0	2.0	8.7	16.8	2.2	2	8.4
სულ	443.3	34.1	34.1	13.0	302.0	37.2	34.0	8.9

სიმინდის წარმოება 1999-2000 წლებში, რეგიონების მიხედვით (ათასი ტონა)

კარტოფილის წარმოება 1999-2000 წლებში, რეგიონების მიხედვით (ათასი ტონა)

ცხრილი 10 (გაგრძელება): შემცენარეობის პროდუქციის წარმოება
წყარო: სსდ, სოფლის მეურნეობისა და კვლევის სტატისტიკის სამმართველო
ე. ლობიო

	1999				2000			
	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა
აჭარა	0.83	0.17	0.17	0.42	0.09	0.17	0.16	0.28
გურია	0.07	0.09	0.09	0.29	0.04	0.004	0.003	0.30
იმერეთი	1.12	0.05	0.05	0.45	0.11	0.30	0.20	0.31
კახეთი	2.17	2.72	2.72	0.37	0.48	2.99	1.21	0.42
ქვემო ქართლი	0.73	0.63	0.63	0.35	0.24	1.15	0.83	0.29
მცხეთა-მთიანეთი	1.49	1.68	1.68	0.48	0.28	1.33	0.79	0.35
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	0.41	0.00	0.00	0.50	0.04	0.002	0.001	0.35
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	0.08	0.23	0.23	0.33	0.09	0.27	0.22	0.39
სამცხე-ჯავახეთი	0.37	0.47	0.47	0.38	0.13	0.63	0.37	0.35
შიდა ქართლი	2.07	4.08	4.08	0.51	1.29	4.57	4.10	0.31
სულ	9.33	10.12	10.12	4.40	2.79	11.42	7.88	0.35

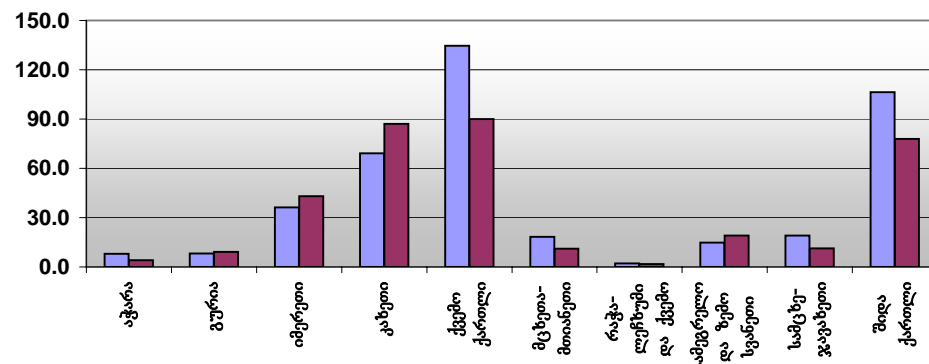
გ. ბოსტნეული

	1999				2000			
	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა
აჭარა	7.9	0.7	0.7	10.95	4.1	0.7	0.60	6.8
გურია	8.1	1.5	1.5	5.55	9.1	1.3	1.10	8.3
იმერეთი	36.3	5.6	5.6	6.49	43	6.7	5.00	8.6
კახეთი	69.1	9.9	9.9	6.99	87	12.5	10.20	8.5
ქვემო ქართლი	134.7	11.4	11.4	11.77	90	11.5	9.70	9.3
მცხეთა-მთიანეთი	18.4	2.4	2.4	7.58	11.1	1.8	1.30	8.5
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	2.2	0.3	0.3	6.78	1.7	0.3	0.20	8.5
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	14.9	2.2	2.2	6.85	19	2.1	2.00	9.5
სამცხე-ჯავახეთი	19.0	2.0	2.0	9.7	11.3	1.7	1.20	9.4
შიდა ქართლი	106.4	7.5	7.5	14.23	77.9	7.5	6.60	11.8
სულ	417.0	43.5	43.5	9.6	354.2	46.1	37.9	9.3

ზ. მესხეთი

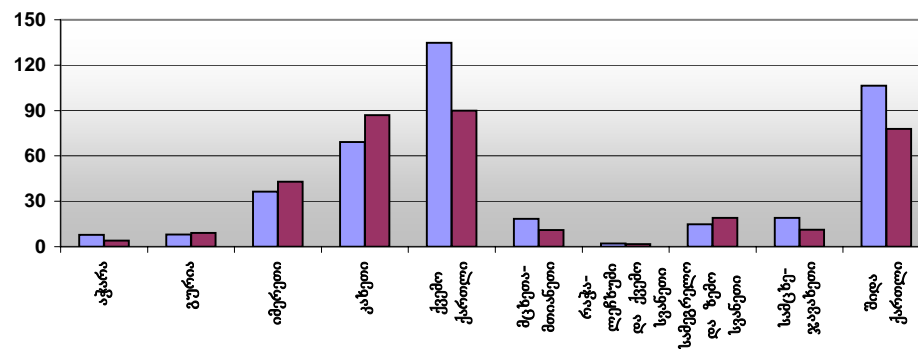
	1999				2000			
	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა	მოსავალი 1000 ტონა	ნათესი ფართობი 1000 ჰა	აღებული ფართობი 1000 ჰა	მოსავ- ლიანობა ტონა/ჰა
კახეთი	40.3	70.6	65.0	0.6	2.4	62.1	10.1	0.2
ქვემო ქართლი	0.2	0.8	0.8	0.2	0.2	3.2	1.2	0.2
სულ	40.3	71.4	65.8	0.6	2.6	65.3	11.3	0.2

ლობიოს წარმოება 1999-2000 წლებში, რეგიონების მიხედვით (ათასი ტონა)

■ 1999 ■ 2000

ბოსტნეულის წარმოება 1999-2000 წლებში, რეგიონების მიხედვით (ათასი ტონა)

■ 1999 ■ 2000

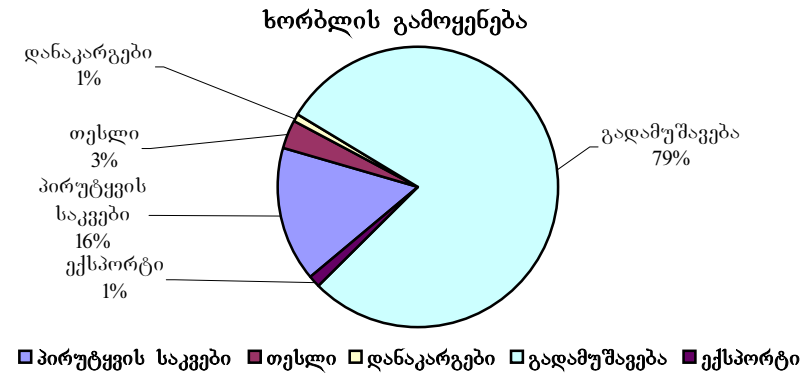
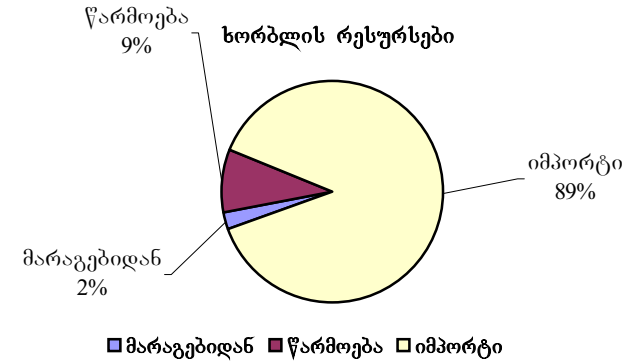
ცხრილი 11: სასურსათო ბალანსი: ხორბლისა და სიმინდის რესურსები და გამოყენება

მოსახლეობა: 4 604 200

ქვეყანა: საქართველო

წელი: 2000

			ხორბალი	სიმინდი
რესურსები	საწყისი მარაგები	000 ტონა	146	216
	წარმოება		89	296
	იმპორტი		862	1
	სულ რესურსები		1097	513
გამოყენება	პირუტყვის საკვები		153	149
	თესლი		32.5	8
	დანაკარგები		6.5	2
	გადამუშავება			
	სამრეწველო მიზნებისათვის		5	0
	საკვებად (ფქვილად)			
	გადამუშავება		765	140
	სულ შიდა მოხმარება		962	302
	ექსპორტი		13	0
	საბოლოო მარაგები		122	211
	სულ გამოყენება		1097	513
რესურსები მოსახლეობის ერთ სულზე	კვ/წელიწადში		166	31
	გ/დღეში		455	85
	ენერგია: კალ/დღეში		1519	302
	ცილები: გრ/დღეში		55	8
	ცხიმები გრ/დღეში		10	4
საკვები კომპონენტები	ენერგია: კალ/100გ		334	356
	ცილები: გ/100გ		12	9.5
	ცხიმები: გ/100გ		2.3	4.3

სასურსათო ბალანსების შედგენისას გამოყენებულ იქნა სსდ-ს მიერ ჩატარებული შინამეურნეობათა და სასოფლო-სამეურნეო კვლევების მონაცემები.

სასურსათო ბალანსში სხვა პროდუქტების ჩართვა ჯერჯერობით ვერ მოხერხდა, ვინაიდან კონტრაბანდის მაღალი დონის გამო ოფიციალური მონაცემები იმპორტის შესახებ მეტად არასაიმედოა. ხორბლის იმპორტის მოცულობა შეფასდა არაპირდაპირი გზით პურის და პურპროდუქტების მოხმარების შესახებ არსებული ინფორმაციის გამოყენებით.

გამოსავლიანობა: ხორბალი - 73%, სიმინდი - 98%

თვითუზრუნველყოფის კოეფიციენტი: ხორბალი - 9.2%, სიმინდი - 98%

ცხრილი 12: მეცხოველეობის პროდუქციის წარმოება
წყარო: სსდ, სოფლის მეურნეობისა და ეკოლოგიის სტატისტიკის სამმართველო

ა. სორცის წარმოება (დაკლული წონით), ათასი ტონა

რეგიონი	1999						2000					
	სულ	საქონლის	ღორის	ცხვრის	გველა სახის ფრინველის	ბოცვრის	სულ	საქონლის	ღორის	ცხვრის	გველა სახის ფრინველის	ბოცვრის
აჭარა	5.2	4.0	0.4	0.2	0.6	0.001	4.8	3.7	0.4	0.2	0.5	0.001
გურია	5.3	1.4	3.1	0.1	0.8	0.002	6.6	2.3	3.5	0.04	0.8	0.002
იმერეთი	18.6	7.2	7.6	0.5	3.3	0.083	22.4	9.2	9.0	0.5	3.7	0.085
კახეთი	19.0	5.0	9.4	2.8	1.8	0.054	19.0	6.7	7.3	2.9	2.0	0.079
ქვემო ქართლი	13.4	7.2	4.0	1.4	0.8	0.003	14.0	7.6	2.9	1.9	1.5	0.014
მცხეთა-მთიანეთი	3.6	1.2	1.8	0.4	0.2	0.001	4.5	1.8	1.3	0.9	0.5	0.003
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	2.8	1.3	1.3	0.04	0.2	0.000	2.9	1.4	1.1	0.04	0.3	0.003
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	14.0	5.5	5.9	0.2	2.4	0.004	16.0	6.5	6.5	0.2	2.8	0.001
სამცხე-ჯავახეთი	9.5	4.7	3.0	1.2	0.5	0.000	9.3	4.8	2.1	1.7	0.7	0.005
შიდა ქართლი	9.0	3.8	4.3	0.2	0.8	0.005	8.3	4.3	2.8	0.5	0.8	0.011
სულ	100.5	41.3	40.8	6.9	11.3	0.2	108.0	48.3	36.9	8.9	13.7	0.2

ბ. რძის წარმოება, ათასი ტონა

რეგიონი	1999				2000			
	სულ	ძროხის	ძროხის საშუალო წველალობა (ტონა)	ცხვრის და თხის	სულ	ძროხის	ძროხის საშუალო წველალობა (ტონა)	ცხვრის და თხის
აჭარა	57.4	57.0	1.0	0.3	60.2	59.6	0.9	0.6
გურია	30.9	30.3	1.1	0.5	30.6	30.2	1.0	0.5
იმერეთი	127.6	127.2	1.1	0.4	123.9	123.4	1.0	0.5
კახეთი	76.3	71.7	1.2	4.6	59.9	56.5	1.0	3.3
ქვემო ქართლი	90.2	86.6	1.1	3.6	80.1	75.5	1.1	4.5
მცხეთა-მთიანეთი	41.4	41.1	1.1	0.3	34.7	33.7	0.8	1.0
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	22.7	22.7	1.0	0.01	22.6	22.6	1.0	0.034
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	96.7	96.5	1.1	0.2	102.6	102.0	1.1	0.5
სამცხე-ჯავახეთი	64.6	62.0	1.0	2.6	59.5	56.3	1.1	3.2
შიდა ქართლი	52.6	52.4	1.1	0.2	45.0	44.6	0.9	0.4
სულ	660.3	647.6	1.1	12.8	618.9	604.5	0.9	14.4

ცხრილი 12 (გაგრძელება): მეცხოველეობის პროდუქციის წარმოება

წყარო: სსდ, სოფლის მეურნეობისა და ეკოლოგიის სტატისტიკის სამმართველო

გ. პირუტყვის სულადობა 1 იანვრისთვის, ათასი სული

რეგიონი	მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვი						ლორი			ცხვარი და თხა		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
აჭარა	108.6	117.8	123.2	55.5	60.6	64.1	0.6	0.9	0.8	11.3	15.5	16.2
გურია	49.7	53.0	62.5	25.1	30.1	31.4	22.0	20.8	43.0	6.0	10.5	10.1
იმერეთი	241.3	258.6	267.7	116.2	125.4	126.3	85.9	93.7	93.5	27.4	29.3	31.9
კახეთი	91.3	110.7	117.8	56.1	68.0	67.0	57.2	79.0	81.3	202.4	235.5	218.8
ქვემო ქართლი	118.4	129.5	129.5	70.5	84.5	81.1	18.6	23.4	21.3	133.1	137.9	129.8
მცხეთა-მთიანეთი	55.5	58.0	60.0	35.6	43.2	43.2	20.9	22.7	24.4	59.7	57.0	57.4
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	41.5	41.2	41.3	21.7	22.0	21.8	16.0	18.3	17.0	4.6	5.1	4.7
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	166.4	174.9	192.2	85.4	93.2	101.9	108.0	118.0	129.4	14.5	16.2	17.0
სამცხე-ჯავახეთი	98	98.5	98.6	62.3	62.9	59.0	7.1	7.3	7.2	105.8	105.4	118.6
შიდა ქართლი	78.4	79.9	84.6	45.4	50.1	50.5	26.1	27.1	25.5	21.2	21.1	23.2
სულ	1 049.1	1 122.1	1 177.4	573.8	640.1	646.3	362.4	411.1	443.4	586.0	633.4	627.6

დ. კვერცხის წარმოება

რეგიონი	ათასი ცალი		
	1998	1999	2000
აჭარა	21.5	23.7	23.3
გურია	16.8	17.2	17.7
იმერეთი	78.7	74	71.2
კახეთი	51.3	62.3	54.2
ქვემო ქართლი	43.9	49.7	44.1
მცხეთა-მთიანეთი	19.4	20.9	15.7
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	7.7	8.2	7.9
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	72.4	70.6	72.8
სამცხე-ჯავახეთი	38.4	33.0	28.1
შიდა ქართლი	30.3	30.5	26.6
სულ	380.4	390.1	361.4

მოსალოდნელი იყო, რომ გვალვით გამოწვეული პირუტყვის საკვების სიმცირე პირუტყვის სულადობის შემცირებას გამოიწვევდა. მაგრამ წვიმიანმა შემოდგომამ და რბილმა ზამთარმა სოფლის მოსახლეობას საშუალება მისცა თავი შეეკავებინა პირუტყვის მასობრივი დაკვლისაგან, რომელიც უმეტეს შემთხვევაში სოფლად მოსახლეობის საკვების და შემოსავლის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს წყაროს წარმოადგენს. შედეგად შენარჩუნებულ იქნა პირუტყვის სულადობის ზრდის ტენდენცია.

ცხრილი 13: ჰუმანიტარული სასურსათო დახმარება

(წყარო: საერთაშორისო ჰუმანიტარული დახმარებების საკოორდინაციო დეპარტამენტი)

ა. განაწილება რეგიონების მიხედვით (ტონა)

რეგიონი	1996	1997	1998	1999	2000				
					I კვ	II კვ	III კვ	IV კვ	2000
აჭარა	1 170	893	208	187	35	23	1	0	59
აფხაზეთი	3 396	3 455	3 699	3 272	784	774	531	589	2677
გურია	359	175	394	278	29	31	14	0	74
იმერეთი	4 567	5 494	851	806	135	158	30	9	332
კახეთი	928	1 069	238	108	48	38	3	3	92
ქვემო ქართლი	1 503	1 890	905	190	197	120	5	6	327
მცხეთა-მთიანეთი	831	645	439	56	10	18	4	13	45
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	454	655	44	48	15	15	0	0	31
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	6 467	2 827	2 920	1 723	99	97	13	16	224
სამცხე-ჯავახეთი	1 585	1 412	770	611	9	18	2	0	30
შიდა ქართლი	2 496	858	695	271	85	71	6	1	164
თბილისი	11 705	6 751	5 850	1 103	190	210	123	60	583
სულ	35,460*	26 123	17 009	8 652	1636	1574	731	696	4637

* აღნიშნული ჯგუფი არ მოიცავს ACTS Georgia-ს მიერ მოწოდებულ დაახლოებით

5 760 ტონა ჰუმანიტარულ ტვირთს

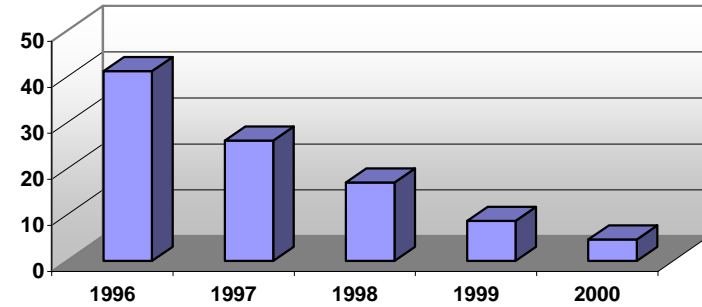
ბ. განაწილება დახმარების მიმღები ჯგუფების მიხედვით (ტონა)

დახმარების მიმღები ჯგუფები	1996	1997	1998	1999	2000
იკ-ები	8 461	5 136	2 965	1 791	49
ბავშვთა დაწესებულებები	1 354	513	89	353	38
საავადმყოფოები	2 010	264	8	32	13
პენსიონერები	5 186	4 271	3 345	3 986	2 563
მრავალშვილიანი ოჯახები	860	221	117	180	1
მარჩენალდაკარგული ოჯახები	1 065	1 066	229	375	734
სხვა დაუცველი ჯგუფები	22 281	14 653	10 257	1 936	1 239
სულ	41 217	26 123	17 009	8 653	4 637

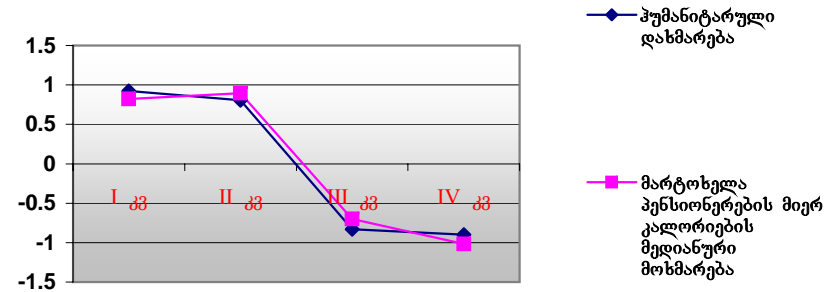
ჰუმანიტარული სასურსათო დახმარების შემცირება 2000 წელსაც გაგრძელდა. ეს თვალნათლივ ჩანს ზედა დიაგრამაზე. ქვედა გრაფიკები გვიჩვენებს ჰუმანიტარული დახმარებისა და მარტოხელა პენსიონერების მიერ კალორიების მედიანური მოხმარების სტანდარტიზებულ (ნულის ტოლი საშუალო მნიშვნელობისა და ერთი ტოლი სტანდარტული გადახრის მქონე) განაწილებებს 2000 წლის კვარტლების მიხედვით. ისინი საკმაოდ ახლოსაა ერთმანეთთან. კორელაციის კოეფიციენტი მათ შორის 0.99-ია. ეს შეიძლება იმას მიანიშნებდეს, რომ საკვებით ჰუმანიტარული დახმარების შემცირება უარყოფითად მოქმედებს მოსახლეობის დაუცველი ფენების კვებაზე. სამწუხაროდ, მოსახლეობის მიერ კალორიების მოხმარების შესახებ მონაცემები 2000 წლამდე არ მოგვეპოვება, ვინაიდან ასეთი კვლევა მხოლოდ 2000 წლიდან დაიწყო საქართველოში სიღარიბის მონიტორინგის ფარგლებში

ჰუმანიტარული სასურსათო დახმარება

(ათასი ტონა)

ჰუმანიტარული სასურსათო დახმარება და მარტოხელა პენსიონერების მიერ კალორიების მედიანური მოხმარება 2000 წლის კვარტლების მიხედვით

სპეციალური საკითხი

1. სასურსათო უზრუნველყოფის კვლევა საქართველოში გვალვით დაზარალებული რეგიონების 5 წლამდე ასაკის ბავშვიან შინამეურნეობებში

(წყარო: ფონდი "Save the Children")

სასურსათო უზრუნველყოფის კვლევის რამდენიმე ნაცადი და სანდო მეთოდი არსებობს. მათ შორისაა 1995 წელს USDA-ს მიერ შემუშავებული და მას შემდეგ რეგულარულად განახლებადი კითხვარი. USDA-ს შინამეურნეობათა სასურსათო უზრუნველყოფის კვლევის მოდული წარმოადგენს კითხვების ერთობლიობას, რომელიც მთლიანობაში ერთ კომბინირებულ საზომს განსაზღვრავს. მას **“სასურსათო უზრუნველყოფის საზომი”¹** ეწოდება.

2000 წლის დეკემბერში SCF-მა ჩაატარა დიეტოლოგიური გამოკვლევა, რომელშიც გამოყენებულ იქნა ზემოაღნიშნული “საზომის” ოდნავ შეცვლილი ვარიანტი, რათა შესწავლილიყო აღნიშნული მეთოდის გამოყენებადობა საქართველოსათვის. გამოკვლეულ იქნა 3052 5 წლამდე ბავშვიანი შინამეურნეობა საქართველოში გვალვის შედეგად დაზარალებული ექვსი რეგიონიდან. გამოკვლევა ჩატარებულ იქნა დაავადებათა კონტროლის თბილისის ეროვნული ცენტრის მიერ. გამოკვლეულ იქნა: იმერეთი, შიდა ქართლი, კახეთი, სამცხე-ჯავახეთი და ქვემო ქართლი².

წარმოდგენილი მონაცემები მიღებულია მხოლოდ იმ შინამეურნეობებიდან, რომლებშიც 0-59 თვემდე ასაკის ბავშვია (საქართველოს შინამეურნეობების დაახლოებით 18%) და ისინი არ უნდა იქნეს გაგრცელებული შინამეურნეობათა მთელს ერთობლიობაზე.

ქვემოთ მოკლედ არის გადმოცემული USDA-ს სასურსათო უზრუნველყოფის საზომის გამოყენებით ჩატარებული კვლევის შედეგები.

შედეგები

გამოკვლეული შინამეურნეობები ოთხ კატეგორიად იქნა დაჯგუფებული:

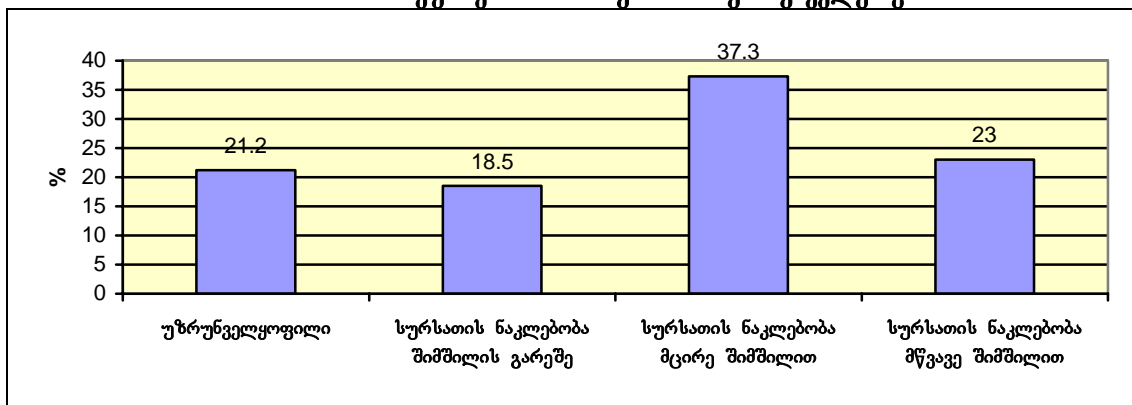
1. **სურსათით უზრუნველყოფილი შინამეურნეობები** – შინამეურნეობები რომლებშიც არ შეიმჩნევა სურსათის უკმარისობა
2. **შინამეურნეობები, რომლებიც განიცდიან სურსათის ნაკლებობას შიმშილის გარეშე** – სურსათის უკმარისობა იმაში გამოიხატება, რომ თავს იჩენს სიძნელეები შინამეურნეობის სურსათით უზრუნველყოფაში და ამ სიძნელეების დაძლევის ოჯახი ცდილობს მოხმარებული სურსათის ხარისხის გაუარესების ხარჯზე ან სხვა რაიმე არასტანდარტული გზით. სახეზეა მოხმარებული სურსათის რაოდენობის უმნიშვნელო ან არანაირი შემცირება.
3. **შინამეურნეობები, რომლებიც განიცდიან სურსათის ნაკლებობას მცირე შიმშილით** – მოზრდილთა მიერ სურსათის მოხმარება იმდენად შემცირდა, რომ ისინი ხშირად შიმშილობენ. ამ კატეგორიის მრავალ (მაგრამ არა ყველა) შინამეურნეობაში ბავშვების მიერ სურსათის მოხმარების შემცირება არ შეიმჩნევა.
4. **შინამეურნეობები, რომლებიც განიცდიან სურსათის ნაკლებობას მწვავე შიმშილით** – შინამეურნეობაში ბავშვების მიერ სურსათის მოხმარება იმდენად შემცირდა რომ ისინი შიმშილობენ ხოლმე. მოზრდილთა მიერ სურსათის მოხმარება მკვეთრად შემცირებულია.

ნახ.1-ზე წარმოდგენილია შინამეურნეობების განაწილება ზემოაღნიშნული ოთხი კატეგორიის მიხედვით. შედეგები გვიჩვენებს, რომ გამოკვლეული შინამეურნეობების 21.2% სურსათით უზრუნველყოფილია, 18.5% სურსათის ნაკლებობას განიცდის მაგრამ არ შიმშილობს, 37.3% განიცდის სურსათის უკმარისობას მცირე შიმშილით, ხოლო 23% – სურსათის უკმარისობას მწვავე შიმშილით.

¹ სასურსათო უზრუნველყოფის მოდულის დეტალებით დაინტერესებულებს გთხოვთ მიმართოთ Save the Children ფონდის საქართველოს ოფისს

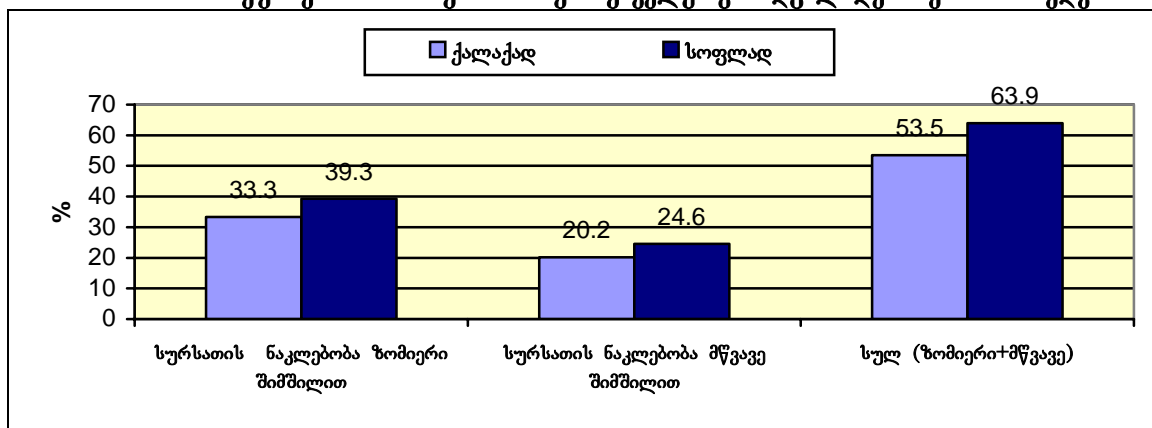
² შემდეგი გამოკვლევები ჩატარდება 2001 წლის აპრილსა და ივლისში

ნახ.1. შინამეურნეობათა სასურსათო უზრუნველყოფა

ნახ.2-ზე მოცემულია შინამეურნეობათა სასურსათო უზრუნველყოფა ქალაქად და სოფლად. მთლიანობაში, სოფლად გაცილებით მაღალია სურსათის უკმარისობის მქონე შინამეურნეობათა პროცენტული წილი (63.9%) ვიდრე ქალაქად (53.5%).

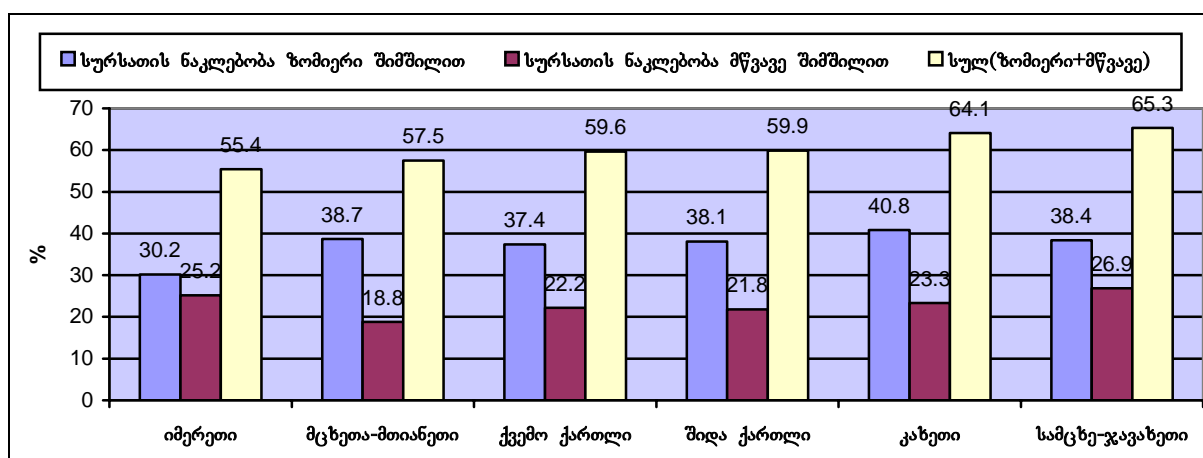
ნახ.2. შინამეურნეობათა სასურსათო უზრუნველყოფა ადგილმდებარეობის მიხედვით

ქალაქსა და სოფელს შორის განსხვავება სტატისტიკურად მნიშვნელოვანია

ადგილი აქვს საქართველოს მხარეებს შორის განსხვავებებს (იხ. ნახ.3). ამასთან სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი მხოლოდ სამცხე-ჯავახეთსა და იმერეთს, აგრეთვე კახეთსა და იმერეთს შორის განსხვავებებია.

ნახ.3. შინამეურნეობათა სასურსათო უზრუნველყოფა მხარეების მიხედვით

(კახეთსა და სამცხე-ჯავახეთში სტატისტიკურად მნიშვნელოვნად უფრო დაბალი სასურსათო უზრუნველყოფაა, ვიდრე იმერეთში.)

გამოყენებული მეთოდის მართებულობის შესამოწმებლად, შესწავლილ იქნა კორელაცია სასურსათო უზრუნველყოფას, მასთან დაკავშირებულ ფაქტორებსა (შინამეურნეობის

აქტივები, შემოსავლები) და სხვა ობიექტურ მახასიათებლებს შორის (ბავშვის წონა-სიმძლავისა და ასაკი-სიმძლავის ანთროპომეტრული მაჩვენებლები).

შედგენად აღმოჩნდა, რომ სასურსათო უზრუნველყოფის საზომი ზოგიერთ შემთხვევაში შესაძლოა არ იყოს შინამეურნეობის წევრთა, განსაკუთრებით ბავშვთა, რეალური მდგომარეობის ადეკვატურად ამსახველი მაჩვენებელი. ეს რამდენიმე ფაქტორით შეიძლება იყოს განპირობებული. ჯერ ერთი, ბავშვების კვებას პრიორიტეტი ენიჭება მაშინაც კი, როცა შინამეურნეობა სურსათის ნაკლებობას განიცდის. გარდა ამისა, შინამეურნეობა შესაძლოა ნორმალურად იკვებებოდეს, მაგრამ ეს ხდებოდეს ფულის შოვნისა და საკვების მოპოვების არამდგრადი საშუალებების ხარჯზე (ფულის სესხება ან ნათესავების დახმარება), რაც შინამეურნეობას სურსათის უკმარისობის შეგრძნებას უქმნის.

შინამეურნეობათა მახასიათებლები, რომლებიც იძლევა მათი სასურსათო უზრუნველყოფის პროგნოზირების შესაძლებლობას

იმისათვის, რომ შემოწმებულიყო რეგიონის, მდებარეობის (ქალაქი/სოფელი), საკუთრებაში არსებული მიწის ფართობის, პირუტყვის ოდენობის, შემოსავლების, აქტივების ოდენობის რეალური გავლენა შინამეურნეობების სასურსათო უზრუნველყოფაზე, გამოყენებულ იქნა ლოგისტიკური რეგრესიის მეთოდი.³

ლოგისტიკური რეგრესიის მიხედვით, შინამეურნეობის ადგილმდებარეობა (ქალაქი/სოფელი), შემოსავლები, საკუთრებაში არსებული მიწის ფართობი და პირუტყვის ოდენობა არ წარმოადგენს სასურსათო უზრუნველყოფის პროგნოზირებისათვის სტატისტიკურად მნიშვნელოვან მახასიათებლებს.

- ყველაზე არსებით მახასიათებელს შინამეურნეობის აქტივები წარმოადგენს. შინამეურნეობები, რომლებსაც აქტივები არ გააჩნიათ, 56%-ით მეტი ალბათობით დგებიან სურსათის უკმარისობის პრობლემის წინაშე, ვიდრე ის შინამეურნეობები, რომლებსაც აქტივები გააჩნიათ.
- მეორე არსებით მახასიათებელს წარმოადგენს რეგიონი: **იმერეთთან შედარებით:**
 - ალბათობა, რომ სამცხე-ჯავახეთში მცხოვრები შინამეურნეობები სურსათის უკმარისობის წინაშე დადგებიან, 61.1%-ით უფრო მაღალია;
 - კახეთისათვის იგივე მაჩვენებელი 48%-ია;
 - მცხეთა-მთიანეთისათვის 47%.

დასკვნები

1. შინამეურნეობების სასურსათო უზრუნველყოფის საზომი მჭიდროდაა დაკავშირებული საკუთარი ეკონომიკური სტატუსისა და სიმდიდრის (აქტივების ფლობა) თვითშეფასებასთან, საშუალოდაა დაკავშირებული შემოსავლებთან და მცირედაა დაკავშირებული ბავშვების ფიზიკურ მდგომარეობასთან.
2. USDA-ს სასურსათო უზრუნველყოფის საზომი გვიჩვენებს, რომ 2000 წლის დეკემბერში გამოკვლეული შინამეურნეობების დაახლოებით 60% სურსათის უკმარისობას განიცდის შიმშილის სხვადასხვა სიმწვავეთ.

შინამეურნეობების სხვადასხვა მახასიათებლებიდან სასურსათო უზრუნველყოფის საუკეთესო მაჩვენებელია 1) აქტივების ფლობა და 2) გეოგრაფიული ადგილმდებარეობა (რეგიონი).

3. საქართველოს მხარეები მცირე, საშუალო და მწვავე შიმშილის თანმდევი სურსათის უკმარისობის მქონე შინამეურნეობების წილის კლების მიხედვით შემდეგნაირად დალაგდა: სამცხე-ჯავახეთი, კახეთი, შიდა ქართლი, ქვემო ქართლი, მცხეთა-მთიანეთი და იმერეთი.
4. ზემოაღნიშნულ ბავშვიან შინამეურნეობებში იზრდება საქართველოს პირველი პოსტ-საბჭოური თაობა. იმ შინამეურნეობათა წილი, რომლებიც სურსათის ნაკლებობას და შიმშილს განიცდიან, ძალზე მაღალია. არ შეიძლება იგნორირებულ იქნეს ის გარემოება, რომ მათში სურსათის უკმარისობის არსებული დონე უახლოეს წლებში გავლენას იქონიებს მათს ინდივიდუალურ დემოგრაფიულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ქცევაზე.

ლარი დერშემი, Save the Children Fund

უილიამ ბეიტსონი, კონსულტანტი – Save the Children Fund

³ლოგისტიკური რეგრესია წარმოადგენს სტატისტიკურ მეთოდს, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია შინამეურნეობის სასურსათო უკმარისობის ალბათობის პროგნოზირებისას თითოეული ცვლადის გავლენის ანალიზი და ამავე დროს სხვა ცვლადების კონტროლირება.

2. გვალვის შედეგების სალიკვიდაციოდ საქართველოსადმი გაწეული საერთაშორისო დახმარება

(წყარო: სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრო)

გასული წლის მკაცრი გვალვის საპასუხოდ საერთაშორისო დონორმა ორგანიზაციებმა საქართველოს არსებითი დახმარება გაუწიეს. დახმარება ამჟამად გრძელდება. ქვემოთ მოკლედ არის მიმოხილული ის ძირითადი სფეროები, რომლებშიც დახმარება იქნა გაწეული.

საშემოდგომო ხორბლის თესლით დახმარება

საშემოდგომო ხორბლის თესლით დახმარების ფარგლებში აღმოსავლეთ საქართველოში 5,676 ტონა სათესლე ხორბალი განაწილდა. სახსრები გამოყოფილ იქნა FAO-ს მიერ (395 ათასი აშშ დოლარი), აგრეთვე ამერიკის შეერთებული შტატების (675 ათასი აშშ დოლარი), გერმანიის (2.5 მილიონი გერმანული მარკა), შვეიცარიის (500 ათასი შვეიცარიული ფრანკი) ნიდერლანდების (1 მლნ გულდენი) და თურქეთის (600 ათასი აშშ დოლარი) მთავრობების მიერ. შემდეგი ცხრილი წარმოადგენს განაწილებული სათესლე ხორბლის რაოდენობას მხარეების მიხედვით.

ცხრილი 14: საშემოდგომო ხორბლის თესლით დახმარება
(წყარო: სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრო)

მხარე	განაწილებული სათესლე ხორბლის რაოდენობა, ტონებში
შიდა ქართლი	320
მცხეთა-მთიანეთი	179
კახეთი	4,542
ქვემო ქართლი	635
სულ	5,676

ფერმერებისადმი დახმარება

აშშ მთავრობამ 2,575,000 აშშ დოლარი გამოჰყო გვალვისაგან დაზარალებულ რაიონებში წვრილ ფერმერთა დასახმარებლად. ეს თანხა შემდეგნაირად განაწილდა:

- 500,000 აშშ დოლარი გამოიყო ალაზნის ველის მოსახლეობისათვის ხორბლის თესლისა და დიზელის საწვავის შესაძენად. პროგრამა განახორციელა UMCOR-მა. აღნიშნული დახმარება განაწილდა გურჯაანისა და სიღნაღის რაიონების 13,265 ოჯახზე.
- 250,000 აშშ დოლარი გამოიყო სამცხე-ჯავახეთის მოსახლეობისათვის ხორბლის თესლისა და დიზელის საწვავის შესაძენად. პროგრამა განახორციელა CARE-მ. დახმარება მიიღო ასპინძის, ახალციხისა და ადიგენის რაიონების 200-მა ოჯახმა. ამავე თანხის ფარგლებში ხსენებული რაიონების 400 ოჯახზე განაწილდა კომბინირებული საკვები.
- 1,450,000 აშშ დოლარი გამოიყო აღმოსავლეთ საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო სესხების გასაცემად. პროგრამა განახორციელა ACIDI/VOCA-მ კახეთსა და შიდა ქართლში.
- 350,000 აშშ დოლარი გამოიყო სამცხე-ჯავახეთში (ახალქალაქის, ნინოწმინდის, ასპინძისა და ბორჯომის რაიონებში) სასოფლო-სამეურნეო სესხების გასაცემად. პროგრამას განახორციელებს IOCC.
- 25,000 აშშ დოლარი გამოიყო დედოფლისწყაროში მოძრავი სამზარეულოს გახსნის მიზნით. პროგრამას ახორციელებს საერთაშორისო ორგანიზაცია “ხსნის არმია”

პირუტყვის საკვებით დახმარება

ECHO-მ 400 ათასი ევრო გამოჰყო დედოფლისწყაროს რაიონის 7,052 დაზარალებული ოჯახისათვის პირუტყვის კომბინირებული საკვების და თივის შესაძენად. პროგრამას ახორციელებს არასამთავრობო ფონდი “გადავარჩინოთ ბავშვები” (Save the Children Fund).

დიზელის საწვავით დახმარება.

აზერბაიჯანის მთავრობამ 1000 ტონა დიზელის საწვავი გამოჰყო, რომელიც განაწილდა ეკოლოგიური და სტიქიური მოვლენების შედეგად განვითარებული მძიმე შედეგების აღმოსაფხვრელად. შემდეგი ცხრილი წარმოადგენს საწვავის განაწილებას რეგიონების მიხედვით.

ცხრილი 15: დიზელის საწვავით დახმარება
(წყარო: სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრო)

მხარე	ტონა
კახეთი	500
ქვემო ქართლი	125
სამცხე-ჯავახეთი	50
მცხეთა-მთიანეთი	30
შიდა ქართლი	45
აჭარის არ	50
იმერეთი	80
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	60
გურია	30
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	25
კოდორის ხეობა	5
სულ	1000

სასურსათო დახმარება გვალვისაგან დაზარალებული მოსახლეობისადმი

გვალვისაგან დაზარალებული მოსახლეობის სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად მსოფლიო სასურსათო პროგრამის (WFP) მიერ დაგეგმილია სასურსათო დახმარების პროგრამის განხორციელება, რომელიც 540,300 ადამიანზეა გათვლილი და ითვალისწინებს 65,772 ტონა სურსათის განაწილებას. პროგრამის განხორციელებლად WFP მუშაობს სამ საერთაშორისო ორგანიზაციასთან ერთად: WVI (კახეთისა და შიდა ქართლის მხარეები), SCF (მცხეთა-მთიანეთისა და იმერეთის მხარეები) და IFRC (სამცხე-ჯავახეთისა და ქვემო ქართლის მხარეები). 2001 წლის იანვრის მდგომარეობით პროგრამით გათვალისწინებული 65,772 ტონა სურსათიდან WFP-ს სხვადასხვა ქვეყნებისაგან თანხმობა მიღებული აქვს 20,586 ტონაზე (დაახლოებით 31%). მათ შორის 18,266 ტონა პურის ფქვილია, 600 ტონა მცენარეული ზეთი და 1720 ტონა პარკოსნები. აღნიშნული ტვირთები საქართველოში მიმდინარე წლის აპრილის ბოლომდე უნდა ჩამოვიდეს.

დახმარება 2001 წლის საგაზაფხულო სეზონისათვის

FAO-ს მიმართვის საპასუხოდ 2001 წლის საგაზაფხულო სეზონისათვის დახმარების სურვილი გამოთქვეს შემდეგმა დონორებმა:

დიდი ბრიტანეთის მთავრობა – დაახლოებით 1.5 მილიონი ფუნტი;

საფრანგეთის მთავრობა – დაზუსტდება;

ბელგიის მთავრობა – 10 მილიონი ბელგიური ფრანკი;

საბერძნეთის მთავრობა – 250 ათასი აშშ დოლარი წალკის რაიონის მცხოვრებთა საგაზაფხულოდ სათესლე კარტოფილით მოსამარაგებლად.

თანხების აკუმულირებას, აგრეთვე სათესლე მასალისა და სხვა საშუალებების შეძენას ახორციელებს FAO.

საგაზაფხულო სეზონისათვის დახმარების პროგრამის ფარგლებში თურქეთისა და ჩეხეთის რესპუბლიკების მთავრობების მიერ ჰუმანიტარული დახმარების სახით მოწოდებულია შესაბამისად 794 და 20 ტონა სათესლე ქერი.

საგაზაფხულო პროგრამის ფარგლებში გრძელდება ACDI/VOCA-ს და IOCC-ს მიერ სესხების გაცემა დაზარალებულ ფერმერებზე. ACDI/VOCA-ს საგაზაფხულო პროგრამის 25% დაფინანსებული უნდა იქნეს აშშ-ს მიერ ჰუმანიტარული დახმარების სახით შემოტანილი 30 ათასი ტონა ხორბლის მონეტიზაციით თბილისის მარცვლეულის ბირჟაზე.

სტატისტიკური ბიულეტენი

სასურსათო უზრუნველყოფის
მდგომარეობა

ტენდენციები ციფრებში

რედაქტორი

ელენე ჩიქოვანი

გამოშვებაზე მუშაობდნენ

გიორგი კვინიკაძე
რევაზ წაქაძე
ზურაბ კირვალიძე
თამაზ ოზბეთელაშვილი
ნოდარ კაპანაძე
ანდრო დადიანი
მზია კერესელიძე
ლამარა ლომიძე
თამარ პოპიაშვილი

ყდის გაფორმება

ლაშა წურწუშია

კომპიუტერული და საგამომცემლო
უზრუნველყოფა

სანდრო ამბოკაძე

გამომცემელი

შპს “საინფორმაციო საგამომცემლო
ცენტრი”

ტირაჟი

80 ეგზემპლარი

შენიშვნებითა და წინადადებებით
გთხოვთ მოგვმართოთ მისამართზე

კ. გამსახურდიას 4, თბილისი
380015, საქართველო
ტელ: (995 32) 33 59 83
(995 32) 33 70 26
(995 32) 33 04 89
ფაქსი: (995 32) 33 22 97
ელ.ფოსტა: Elene.CH@global-erty.net

საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი, 2001